

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Mezinárodní dudácký festival ve Strakonících
v letech 1967 - 2012**

Marie Mašková

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Evropská kulturní studia

Diplomová práce

Mezinárodní dudácký festival ve Strakoncích

v letech 1967 - 2012

Marie Mašková

Vedoucí práce:

PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

Touto cestou bych ráda poděkovala PhDr. Martě Ulrychové, PhD., vedoucí mé diplomové práce, která ochotně zodpovídala mé dotazy během vzniku práce. Děkuji za její rady a připomínky.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	STRAKONICE	3
	2.1 Historie Strakonic	4
	2.1.1 Město pod správou Bavorů.....	4
	2.1.2 Město pod správou johanitů.....	5
	2.2 Významní rodáci.....	8
	2.2.1 Josef Režný	8
3	DUDY	10
	3.1 Historie dud	10
4	DUDÁCKÁ TRADICE NA STRAKONICKU	12
	4.1 Strakonická dudácká kapela	13
	4.2 Jihočeské slavnosti písní a tanců	14
	4.3 Prácheňský soubor písní a tanců.....	15
	4.3.1 Dudácká muzika	17
	4.3.2 Taneční skupina	17
	4.3.3 Pěvecká skupina.....	18
	4.4 Dětský folklórní soubor Prácheňáček.....	19
	4.5 Strakonická dudácká muzika	20
	4.6 Pošumavská dudácká muzika	20
5	MEZINÁRODNÍ DUDÁCKÝ FESTIVAL.....	21
	5.1 MDF do roku 1989	22

5.1.1	1. MDF 9. - 10. 9. 1967.....	22
5.1.2	2. MDF 4. - 9. 9. 1969.....	23
5.1.3	3. MDF 1. – 3. 9. 1972.....	24
5.1.4	4. MDF 29. – 31. 8. 1975.....	25
5.1.5	5. MDF 1. – 3. 9. 1978.....	26
5.1.6	6. MDF 29. – 31. 8. 1980.....	28
5.1.7	7. MDF 25. – 28. 8. 1983.....	30
5.1.8	8. MDF 22. – 24. 8. 1986.....	31
5.1.9	9. MDF 25. – 27. 8. 1989.....	32
5.2	MDF po roce 1989	33
5.2.1	10. MDF 20. – 23. 8. 1992.....	33
5.2.2	11. MDF 25. – 28. 8. 1994.....	36
5.2.3	12. MDF 22. – 25. 8. 1996.....	39
5.2.4	13. MDF 27. – 30. 8. 1998.....	41
5.3	Mezinárodní dudácký festival v novém tisíciletí	43
5.3.1	14. MDF 24. – 27. 8. 2000.....	43
5.3.2	15. MDF 22. – 25. 8. 2002.....	45
5.3.3	16. MDF 26. – 29. 8. 2004.....	47
5.3.4	17. MDF 24. – 27. 8. 2006.....	49
5.3.5	XVIII. MDF 21. – 24. 8. 2008	51
5.3.6	19. MDF 26. – 29. 8. 2010.....	52
5.3.7	20. MDF 22. – 26. 8. 2012.....	54
6	VÝVOJ POČTU ÚČASTNÍKŮ A NÁVŠTĚVNÍKŮ.....	57
6.1	Vývoj počtu účastníků	57
6.1.1	Zahraniční soubory.....	57
6.1.2	Domácí soubory.....	57
6.2	Vývoj počtu diváků	58
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	59

8	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	64
9	ZÁVĚR	66
10	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
10.1	Internetové zdroje.....	69
11	RESUMÉ	70
12	PŘÍLOHY	71
12.1	Textová příloha	71
12.2	Obrazová příloha	81

1 ÚVOD

Dudy patří k Prácheňsku od nepaměti. Nelze ovšem říci, že se u nás vyskytují pouze v jižních Čechách. Velké oblibě se těší také chodští, domažličtí či plzeňští hudebníci. Tato diplomová práce je zaměřena na Mezinárodní dudácký festival (dále jen MDF), který se koná každé dva roky ve Strakonících, jihočeském městě s dlouholetou dudáckou tradicí. Díky tomu se toto město stalo známým a oblíbeným jak v tuzemském, tak mezinárodním měřítku.

První kapitola práce seznamuje s jihočeským městem Strakonice, a to především s jeho vývojem. Zmíněna je doba, kdy ve městě vládl rod Bavorů, poté doba, kdy město spadlo pod správu Johanitů. Jsou zde také nastíněny okolnosti vzniku textilní a strojírenské výroby, jež se ve Strakonících udržela dodnes. Opomenuti také nesmějí být významní rodáci. Především je potřeba se zmínit o Josefu Režném, majícím na udržování a prohlubování dudácké tradice ve Strakonících největší zásluhu.

Druhá kapitola pojednává o vývoji dud a dudácích spjatých se Strakonice.

Třetí kapitola se zabývá formováním dudácké tradice ve Strakonících. Především se zde pojednává o jejím obnovení, spadajícím do let 1938-1939. Zmiňují se o Strakonické dudácké kapele, Jihočeských slavností písní a tanců a Prácheňském souboru písní a tanců. Ten se těší oblibě publika dodnes. Roku 1981 vznikl dětský soubor Prácheňáček.

Čtvrtá kapitola již seznamuje čtenáře se vznikem a postupným vývojem MDF. Jsou zde podrobně rozebrány jednotlivé ročníky, včetně uvedení všech účinkujících. Pro lepší přehled je kapitola rozdělena do tří podkapitol.

Předposlední kapitola analyzuje počet návštěvníků zúčastněných jednotlivých ročníků MDF. Pro lepší přehlednost a orientaci je tento počet

zobrazen pomocí grafů, které umožňují lepší srovnatelnost jednotlivých let.

Další, poslední kapitola, se zabývá dotazníkovým šetřením. Hlavním cílem této kapitoly je zjistit popularitu Mezinárodního dudáckého festivalu ve Strakoniciích a celkovou spokojenost lidí, kteří se ho v minulosti již zúčastnili.

Celou práci doplňují nezbytné rejstříky: rejstřík zahraničních a domácích souborů zúčastněných v průběhu let 1967 – 2012, dále rejstřík zúčastněných států.

2 STRAKONICE

Strakonice jsou známy díky své bohaté historii, množství kulturních památek, místnímu pivovaru. Vyhlášené jsou však především jako město dudáků. Je to i díky proslulé divadelní hře Josefa Kajetána Tyla, *Strakonický dudák anebo Hody divých žen*, a pověsti o Švandu Dudákovi.¹ Postavu Švandy Dudáka si Tyl půjčil od J. Rulíka a Jakuba Malého.

Dudácká tradice je stále živá především díky pořádání Mezinárodního dudáckého festivalu, který se od roku 1967 koná každé dva roky právě ve Strakonicích.

Město dudáků najdeme v podhůří střední části Šumavy. Rozkládá se na úbočích spadajících do údolí řeky Otavy, do níž se uprostřed města vlévá řeka Volyňka.² Dominantou soutoku je hrad s věží Rumpál. Strakonice jsou vzdálené 60 km od Českých Budějovic, 80 km od Plzně a 110 km od Prahy. Dnes mají cca 24 tis. obyvatel.

Město leží v regionu zvaném Prácheňsko. Název Prácheňsko chápeme dnes spíše jako označení národopisné oblasti, jejíž hranice se však v jednotlivých etnografických jevech nekryjí bezvýhradně s územím bývalého stejnojmenného správního celku. Z tohoto hlediska bývá Prácheňsko děleno na různé podoblasti, které se lišily například způsobem odívání, odlišnými prvky lidové architektury, stravou apod. Jednou z příčin těchto odlišností byly rozdíly hospodářské, a tím i sociální. Úrodnější Pootaví se lišilo od chudých horských oblastí Pošumaví.

---

¹ Švanda je zamilovaný do Dorotky. Její otec mu ji ovšem nechce dát, protože je chudý. Vydá se tedy do světa, najít slávu a vydělat nějaké peníze. Po cestě usne u lesa, kde mu jeho matka – lesní víla – očaruje dudy. Od té doby se Švandovi začíná dařit, potkává Vocílku a má úspěch i v daleké orientální zemi, kde si má vzít princeznu. Dorotka se ho mezitím vydává s Kalafunou hledat. Dostávají se ovšem do žaláře. Švandova matka mu vyzradí své tajemství, ale uvrhne tímto Švandu do prokletí divých žen, a tak je Švanda odsouzen ke hraní divoženek až do skonání. Nakonec jej však zachraňuje Dorotka a vše dobře dopadá.

² CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice. Město. Lidé. Osudy*. 2 vyd. Strakonice: Městský národní výbor, 1989. s. 5.

Celému Prácheňsku byla společná všeobecná obliba zpěvu, hudby a tance. Neobyčejně významně se uplatňovaly dudy.³

Označení Prácheňsko je odvozeno od středověkého župního hradu Prácheň u Horažďovic, který byl správním střediskem rozsáhlého území, zahrnujícího kdysi zhruba pootavskou pánev od Sušice po Horažďovice, Strakonice, Písek až na Netolicko. Dále se táhlo od středního pásma Pošumaví k severu až k úpatí Brd, odtud pak přes Březnici k Mirovicům a k povodí Vltavy.⁴

2.1 Historie Strakonic

2.1.1 Město pod správou Bavorů

Původně byly Strakonice poddanským městem, které vzniklo spojením čtyř osad – Strakonic, Bezděkova, Lomu a Žabokrt.

Historie města je spjatá s rodem Bavorů ze Strakonic a se založením hradu, vystavěném v letech 1230 až 1235. Postupně se kolem hradu začalo tvořit město. Roku 1243 věnoval Bavor I. s manželkou Bolemilou část strakonického hradu řádu johanitů. Bavor I. umírá roku 1260 a vlády se ujímá jeho syn, Bavor II. zvaný Veliký, který dosáhl nejvyšší možné hodnosti v Čechách a stal se nejvyšším maršálkem království. Jedním z důvodů mohlo být i to, že měl za manželku nemanželskou dceru Krále Přemysla Otakara II, Anežku. Za jeho vlády byl vystaven Rumpál, jenž je dodnes dominantou města. Poslední zmínka o Bavorovi II. je z roku 1279. Po něm nastupuje Bavor III., který se mimo jiné stává zvíkovským purkrabím. Měl dva bratry, Mikuláše a Viléma, s nimiž se dohodl na rozdělení panství. Sám si ponechal Bavorov, Strakonice připadly Vilémovi a Mikulášovi Blatná. Bavor IV. vydal v roce 1367 listinu, která udělovala zákupní a purkrechtní právo.

---

³ Režný, Josef. *5000 let s dudami*. 2. vyd. Strakonice: Městské kulturní středisko, 2012. s. 128-129.

Listina mluví o Strakonících již jako o městě se všemi povinnostmi a právy s tím spojenými (např. povoluje Strakonickým zakupovat si domy a pole, potvrzuje právo vaření piva). Když Bavor IV. v 80. letech 14. století zemřel, jeho nástupci byli nezletilí. Vlady nad Strakonícemi se proto ujal Zdeněk Lev z Rožmitálu, který vládl 14 let. Poté nastoupili potomci Bavora IV. Jan a Břeněk. Za jejich vlády se Strakonícím vedlo špatně - v roce 1402 bylo celé panství prodáno johanitům.⁵

2.1.2 Město pod správou Johanitů

Řád Johanitů se hradu ujímá na prahu husitských válek. Připomeňme, že nedaleko Strakonic, u Sudoměře, svedl Jan Žižka z Trocnova svoji první vítěznou bitvu. V osmdesátých letech 15. století byla ustanovena zákonnost nevolnictví, a tím se opět přitížilo obyčejnému lidu. Hned dvacet let na to Strakonice postihl mohutný požár. V roce 1508 se vlády ujímá velkopřevor Jan z Rožmberka. Doba jeho vlády vtiskla ráz hradu i městu a stopy jeho úprav jsou patrné dodnes. Přebudoval jižní část hradu a postavil věž Jelenku, jejíž sál byl pro velkopřevora místem oddechu, zábavy i potěšení. Vybuďoval také kamenné hradby v půlkruhu zesílené vodním příkopem, na jehož místě dnes najdeme městský park. Z těchto let také nejspíše pochází nynější znak Strakonic.⁶

---

⁴ REŽNÝ, Josef. *Po stopách dudáků na Prácheňsku*. 1. vyd. Strakonice: Muzeum Středního Pootaví, 2004, s. 11.

⁵ Dostupné z <http://www.strakonice.net/turista/historie.asp> [cit. 02-03-13]

⁶ Na modrém štítě je stříbrná kvádrová hradební zeď se dvěma klíčovými střílnami po každé straně. Uprostřed vystupuje brána a nad ní je cimbuří. I po stranách brány je cimbuří o čtyřech stínkách. V otevřené bráně je vytažená zlatá mříž. Nad branou stojí rovněž stříbrná věž se dvojnásobným cimbuřím a dvěma okny nad sebou, ukončena nahoře červenou valbovou střechou se zlatými makovicemi. Po stranách věže nad hradbou jsou štítky se zlatými šňůrami. Vpravo je na červeném štítku stříbrný kříž, vlevo je na rovněž červeném štítku stříbrná Landštejnská růže se zlatým středem a zelenými lístky kališními. Tato růže je zde umístěna buď omylem, nebo z výtvarných důvodů, ač žádný z pánů z Landštejna nebyl nikdy v čele johanitského řádu, kde naopak byli páni z Rožmberka, a to právě v době vzniku znaku. Nezachovaly se žádné staré malby znaku, ale pokud máme nějaké doklady barev, udává se důsledně právě stříbrná růže na červeném štítku. I když tedy vlastně co do původu nesprávně, přece však odedávna náleží tato Landštejnská růže do strakonického znaku. (Dostupné z <http://www.strakonice.eu/content/znak-prapor-mesta>. [cit. 2013-02-03])

V 15. století se začínají hromadit privilegia vydaná pro město, respektive pro cechy. Nejvíce se rozvíjela řemesla koželužství, kloboučnictví, postřihačství a kráječství. To předznamenalo tamější průmyslovou výrobu, která se dodnes ubírá textilním směrem. Tento rozvoj pozastavila Třicetiletá válka, jež zpusťovala hrad i město. Velkopřevor Rudolf Colloredo z Wallsee (1637-1657) na základě značného hospodářského úpadku města v důsledku drancování švédských vojsk ve městě vydává 5.12.1645 list, v němž osvobozuje město od válečných daní. O rozvoj průmyslu se jako první zasloužil pivovar, založený roku 1649, který je dodnes funkční.

Devatenácté století je charakteristické průmyslovou textilní výrobou. Ta je pro Strakonice velmi důležitá. Jak je uvedeno již výše, její kořeny sahají až do 15. století, konkrétně dne 25. 2. 1482. Tehdy byl díky rozhodnutí velmistra johanitského řádu, Jana ze Švamberka, založen cech spojených řemesel soukeníků, postřihačů a kráječů (obchodníků se sukem), o rok později vznikl cech zlatníků, sedlářů, zámečnicků a jiných řemesel. S rozmachem obchodu ve Strakonících byly postupně ustanoveny i další cechy v následujících letech: např. cech kloboučníků (1569), cech kožešníků (1573), cech koželužů (1580) a cech pekařů, perníkářů a mydlářů (1639). Opomenout nesmíme ani punčochářský cech.⁷

Rozhodujícím momentem pro přechod na průmyslovou výrobu bylo zavedení pohonu strojů. Textilní výroba se zaměřovala především na

---

⁷ Dle nejstaršího záznamu pracovali dva punčocháři již v roce 1716 v Bezděkově (dnes je to část Strakonice na pravém břehu řeky Otavy poblíž dnešního hotelu Bavor.) Jednalo se o individuální řemeslníky, jež nepatřili k místnímu cechu, Josefa Kejnara a Mikuláše Zvoníka. Punčochářský cech ve Strakonících vznikl 15. 7. 1716. Rozvíjet se začíná především v 19. století, kdy se Strakonice stávají průmyslovým městem s textilní výrobou. Řád punčochářského cechu vyžadoval, aby se učedník, kterému se říkalo pachole nebo mládeneček, učil 4 roky. Když se chtěl punčochářský pacholek stát mistrem, musel sloužit rok v Praze. Když se oženil s vdovou nebo s dcerou po punčocháři, stačilo mu pouze půl roku. Syn punčocháře se nemusel řemeslu vyučit vůbec. V době vzniku tohoto cechu ve Strakonících vládl Leopold Dubský z Třebomyslic. O rozvoj se ovšem zasloužil až jeho nástupce Václav Čejka z Olbramovic, který si pak všiml, že se ve Strakonících sice vyrábí pěkné zboží, ale výrobci nejsou schopni ho obarvit. Přivedl tedy mistry barvíře ze Švýcarska, kteří naučili zdejší punčocháře barvit punčochy stálými barvami, převážně červenou. (Dostupné z

pokrývky hlavy – fezy. Za zahájení textilní průmyslové výroby ve Strakonících je pokládán den 12. 6. 1812, kdy Wolf Fürth získal živnostenský list a byl prvním strakonickým podnikatelem, který s výrobou fezů začal.

V polovině 19. století byly Strakonice povýšeny na okresní město se soudními a správními orgány. V té době všude bujela spolková činnost. Není tedy divu, že na začátku 60. let byl založen zpěvácký spolek s názvem Zvon. Lidí přibývalo, a tak se na konci let šedesátých stavěly hned tři školy. Učili v nich řádoví učitelé, ale setkáváme se zde i s učiteli světskými – Janem Kuklou a Josefem Formánkem. Formánek se kromě výuky zabýval sbíráním lidových písní a studoval lidovou dudáckou hudbu, kterou následně propagoval nejen u nás, ale i v Praze. Roku 1833 byl vydán první tištěný průvodce Strakoníc.

Po vzniku Československé republiky bylo zapotřebí zachovat suverenitu státu a zabezpečit práva občanů, vybavit a motorizovat armádu a policii novými zbraněmi. Republika neměla dostatek financí na nákup zbraní ze zahraničí. Proto se musela spolehnout na domácí trh. V jižních Čechách se výroby chopil architekt Karel Bubla. Již roku 1919 si nechal zaregistrovat do obchodního rejstříku ochrannou známku Jihočeská zbrojovka s. r. o. se sídlem ve Strakonících.⁸

ČZ Strakonice, původním názvem Jihočeská zbrojovka, byla ve svém počátku plně zaměřena na zbrojní výrobu.⁹ Projekt výroby motokol se uskutečnil v roce 1932. Od té doby bylo již jasné, na co se továrna v budoucnu soustředí. O tři roky později, v roce 1935, začaly z továrny vyjíždět první černobílé motocykly ČZ.¹⁰

V roce 1920 se město konečně dočkalo střední školy. Ve stejném roce vzniklo také Muzeum středního Pootaví. Rozvoj města šel kupředu,

---

⁸ Gomola, Miroslav. *Motocykly ČZ aneb Strakonická historie*. Brno: AGM, 2000. s. 3.

⁹ Tamtéž

¹⁰ Tamtéž

hned roku 1921 se rozsvítilo první elektrické světlo z veřejné sítě. Během několika let bylo elektrifikováno celé město. Hlavní správci a páni města, kteří tu vládli od patnáctého století – maltézští rytíři, se se svým panstvím roku 1925 rozloučili, když prodali poslední majetek, a to zámek a hrad.

Události během druhé světové války i po ní se v našem městě od zbytku republiky nijak výjimečně nelišily. Také zde se organizoval protiněmecký odboj, mnoho lidí bylo odvečeno do koncentračních táborů či rovnou zastřeleno. Komunistická strana se při druhé světové válce angažovala natolik, že si po konfliktu získala většinovou podporu a komunisté tak vyhráli poválečné volby. Jejich vláda trvala dlouhých 40 let. Ve Strakonících byla díky velkému zastoupení dělnické třídy podpora komunistů velká, některé organizace zde dokonce vznikaly dříve než v jiných částech země.

2.2 Významní rodáci

Strakonice jsou také místem, kde se narodily nebo působily významné osobnosti – básník František Ladislav Čelakovský (1799 – 1852), kněz a vlastnece Josef Šmidinger (1801 – 1852), loutkář Josef Skupa (1892 – 1957), režisér Zdeněk Troška (1953), zpěvačka Hanka Křížková (1957) nebo hokejista Roman Turek (1970). V rámci této práce se budeme dále zabývat především Josefem Režným, folkloristou, který stál u zrodu MDF a pozvedl ho na mezinárodní událost.

2.2.1 Josef Režný

Zdeněk Vejvoda Josefa Režného popsal takto: *„Sběratel a upravovatel lidových písní, choreograf, muzikolog, publicista, muzikant, patriarcha českých dudáků, organizátor hudebního života na Prácheňsku a v Pošumaví, tím vším je Josef Režný ze Strakoníc.“*¹¹

¹¹ VEJVODA, Zdeněk. Josef Režný ze Strakoníc – 80 let. *Český lid* 91, 2004. s. 304.

Josef Režný se narodil 2. února 1924 ve Strakonících. V hudebním prostředí se pohyboval již od mala, jeho otec byl členem mužského pěveckého spolku. Učil se hrát na housle, což ho ovšem moc neoslovilo. Větší zájem u něj budila viola.

Vystudoval reálné gymnázium ve Strakonících, kde byl členem studentského orchestru. V roce 1942 se připojuje k dudácké kapele Josefa Malkovského¹², a to jako kontrabasista. Zde se poprvé setkává s dudáckou tradicí a folklórem.

Po maturitě na gymnáziu čekalo Režného totální nasazení. Místo odsunu do Německa se jeho otci podařilo vyjednat mu místo v truhlářské dílně ve Vimperku. Po skončení války v roce 1945 se vrátil opět do Strakoníc. Stal se sbormistrem již zmíněného pěveckého spolku Palla. Roku 1949 Josef Režný založil Národopisný soubor, z něhož později vznikl Prácheňský soubor lidových písní a tanců. Uměleckým vedoucím se stal právě Režný, což trvalo až do jeho smrti 10. 12. 2012.

Důležitá byla jeho podnětná metodická a pedagogická činnost. Byl členem a dlouholetým předsedou Ústředního poradního sboru pro soubory lidových hudebních nástrojů Praha. Spolupracoval s mnoha folklórními soubory v jižních a jihozápadních Čechách, zasedal v porotách soutěží a působil jako instruktor a vedoucí řady školních souborů na Strakonicku. U nás i v zahraničí pořádal dudácké kurzy, dílny a semináře.¹³

Významné místo v životě Režného zaujímala sběratelská činnost. Soustavně se jí věnuje od roku 1950. Sám Režný na své sběratelské začátky vzpomíná takto: *„Jen lituji, že jsem se sběratelské činnosti mohl věnovat bohužel jen příležitostně a nepravidelně. Zejména zpočátku, v padesátých a šedesátých letech, kdy jsem ještě zastihl své nejstarší pamětníky, neměl jsem žádné nahrávací zařízení a vše jsem musel*

¹² Kapela Josefa Malkovského se též nazývala Strakonická dudácká kapela.

¹³ VEJVODA, Zdeněk. Josef Režný ze Strakoníc – 80 let. c. d., s. 304

*zapisovat ručně. I když se se mnou do terénu občas vydávala manželka a pomáhala zapisovat texty, byla to práce svízelná, časově náročná. Velká škoda, že se mi nepodařilo zapsat více.*¹⁴

Svůj zájem soustředil na historické jádro Prácheňska a Pošumaví, zejména na okolí Strakonice, na Volyňsko a šumavské Podlesí. Do vzdálenějších oblastí regionu se dostal jen příležitostně.¹⁵ Jeho sbírka čítá přes tisíc záznamů lidových písní, kolem 60 tanců, zápisy lidové hudby, nářečí, zvykosloví a drobných útvarů lidové slovesnosti. Věnoval se hudební historii Prácheňska a byl jedním z předních světových odborníků v oboru lidových hudebních nástrojů se zaměřením na dudy v naší i evropské hudební tradici.

3 DUDY

Dudy představují jeden z mála hudebních nástrojů, na něž se hraje téměř na celém světě.

3.1 Historie dud

Původně jednoduchý dechový nástroj pochází z oblasti přední Asie. Odtud se potom šířil do oblastí v severní Africe a do Evropy. V průběhu dějin prošel nástroj značným technologickým vývojem, změnil se i materiál. Dříve se používal rákos nebo kůže z ovcí či koz, dnes jsou dudy především z umělých materiálů.

V Čechách, na Moravě, Slezsku i Slovensku patří k nejdůležitějším nástrojům lidové hudby. Neodlučně dnes patří k tradiční muzice jižních Čech a Chodska.¹⁶

Základ tohoto nástroje spočívá ve spojení dřevěné píšťaly s měchem. Dudák nafoukl trubičkou měch sešitý z kozí nebo jehněčí kůže

¹⁴ REŽNÝ, Josef. *Po stopách dudáků na Prácheňsku*. c. d., .s. 21.

¹⁵ Tamtéž, s. 11.

¹⁶ MARKL, Jaroslav. *Dudy a dudáci: O jihočeských písních a lidové hudbě*. 1. vyd. České Budějovice: Krajské nakladatelství, 1962, s. 23.

a pak tlakem do něj vháněl vzduch do původně jediné píšťaly s dírkami, jejichž zakrýváním vyluzoval tóny. Později se střídaly další píšťaly držící jeden tón, ty byly sladěny s píšťalou melodickou. V této úpravě však nemohl dudák ani zpívat, ani hrát. Teprve na začátku 19. století se k dudám přidává dmýchací měch, kterým se zásoba vzduchu doplňovala. Začalo se pracovat i se vzhledem nástroje, někdy se nechával celý kozlík s hlavou i nožkami, trubičky spojující měch s dmýchadlem a s píšťalami se zdobily zdobně vybitým plechem. Později se vycpaná kozí hlavička vyměnila za hlavu dřevěnou, vyřezávanou, která hubou držela přední, melodickou píšťalu. Kůže byla vydělávaná, či nahrazená jinou látkou až v dalších letech.¹⁷

První zmínka o dudách v Čechách pochází ze 13. století, kdy hrály při korunovaci krále Václava II. Tehdy se jim říkalo *kór* a *kořec*, a byly slyšet také při oslavě příjezdu Jana Lucemburského s Eliškou Přemyslovnou do Prahy. Ve 14. století se objevuje označení *kozice*, *kozel*, *kozlík*, *koza*. Dnes používaný název *dudy* se objevuje až v 15. století a toto slovo má základy v tureckém *dūdük* či *duduk*. Dudy nafukované ústy vystřídaly v 19. století dudy s čerpacím měchem.¹⁸

Nejstarší zmínky o dudách na Prácheňsku máme také z 15. století. Dudácká hudba byla dříve oblíbená v lidovém prostředí, ale také v bývalém rakouském vojsku. V 18. a 19. století dudák dokonce patřil k hudbě píseckého pěšího pluku.¹⁹

Dudy v 17. a 18. století hrávaly i v orchestru. Byly pro ně komponovány i náročné skladby. Nakonec však zůstaly věrné lidové. V jejím rámci hrály buď samotné anebo v doprovodu houslí. V 19. století začala dudácká muzika ustupovat do pozadí před novou

¹⁷ ZÍBRT, Čeněk. *Hrály dudy...: Dějiny starodávné selské muziky české*. Praha: Československé akciové tiskárny, 1917, s. 27

¹⁸ SOUKUP, L. – BÁLEK, L. – FRANTA, J. *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice*. Praha: Propagační Tvorba. s. 1

¹⁹ O jiném vojenském dudákovi – také z Prácheňska – se dočítáme v Jiráskově povídce *Na krvavém kameni*, jak v tureckém obležení na Dunaji vyhrával svým druhům v boji. (Tamtéž)

módní „plechovou“ hudbou v Čechách a před vlnou hudecko-cimbálové muziky na Moravě. Obnovení dudácké tradice nastalo v polovině 20. století. Ve Strakonících byla soustavná výuka na dudy zahájena v roce 1955.²⁰

Dudy, jakou součást lidové muziky, se při životě udržely kromě jihočeské oblasti i na Chodsku. Nejlépe chodskou dudáckou muziku literárně zpracoval Jindřich Šimon Baar ve svém díle *Paní Komisarka*.

4 DUDÁCKÁ TRADICE NA STRAKONICKU

Nejstarší zmínky o dudáctví a Strakonících můžeme nalézt v několika různých pověstech, lidových písních, ale i reálných povídkách z literatury. Už v 18. a 19. století byly Strakonice známé jako dudácké město. Přezdívalo se jim „Dudákov.“ František Ladislav Čelakovský ve svém díle *Mudrosloví národu slovanského v příslovích* z roku 1847 uvádí, že „město Strakonice pro tento nástroj široko daleko na slovo vzato.“ A „strakonické dudy“ a „strakoničtí dudáci“ jsou v té době známé pojmy.

Díky pověstem o legendárním Švandovi a popularitě Tylova *Strakonického dudáka* především pak zásluhou skutečných regionálních tradic, se Strakonice staly výrazným dudáckým centrem.

Roku 1867 přišel na strakonickou měšťanskou školu učitel a nadšený muzikant Josef Formánek. Brzy se stal jednou z vůdčích osobností hudebního života ve městě. Sbíral lidové písně, oblíbil si dudy a stal se přítelem dudáků z celého Pošumaví. Proslul jako významný propagátor české dudácké hudby, koncertní dudák, autor řady skladeb a úprav pro dudáckou muziku. Sepsal též první návod hry na dudy, uspořádal množství besed a pořadu o dudách. Touto svou činností inspiroval známého kulturního historika Čeňka Zírta k široce pojaté propagační práci v oboru dudácké hudby. Formánkův syn Jaroslav se již

²⁰ MARKL, Jaroslav. *Dudy a dudáci: O jihočeských písních a lidové hudbě*. c. d., s. 56.

od dětství zajímal také o dudy. Později, kdy žili společně s otcem v Praze, pořádal samostatné dudácké koncerty, přednášky, besedy a mimo jiné byl také účastníkem rozhlasového souboje se skotskými dudáky, z něhož vyšel úspěšně právě Jaroslav Formánek. Populárně byl nazýván „králem dudáků“.²¹

4.1 Strakonická dudácká kapela

Další snahy a počátky obnovení dudácké tradice ve Strakonících spadají do let 1938-1938. Zvláště důrazně se pokoušela o obnovení folklórní hudby a strakonické dudácké tradice skupina bývalých skautů sdružená kolem nejmladšího člena dudácké generace Malkovských – Jiřího. Touto skupinou také začíná prehistorie Prácheňského souboru. K Jiřímu Malkovskému se posléze přidal i František Bezpalec, v roce 1939 Jiří Žáček. To byl impuls ke vzniku Dudácké muziky Jiřího Malkovského. Členové se mimo hraní věnovali i studiu sbírek lidové hudby. Vlastní sběr nebyl jejich hlavním cílem, nýbrž představoval těsné navázání kontaktu alespoň s reliktně dochovanými autentickými prameny prácheňského folklóru.²² Na sklonku války se k nástrojové skupině připojilo několik zpěváků a tanečníků (mj. i Josef Režný jako první basista skupiny). Jediné co scházelo k tomu, aby skupina mohla vystupovat, byla garderoba. Když se podařilo i to, veřejnému vystoupení nic nestálo v cestě. Soubor se přejmenoval na Strakonická dudácká kapela a o jejich činnost se zajímal i rozhlas a tisk. Po několika málo vystoupeních po osvobození se však soubor r. 1945 rozpadl, když se většina jeho členů rozjela ze Strakonice na studia anebo na nová působiště.²³ V roce 1949 zbyli poslední tři členové Strakonické dudácké kapely a ti založili Prácheňský soubor písní a tanců (více viz kapitola Prácheňský soubor písní a tanců).

²¹ REŽNÝ, Josef. Dudácké tradice Strakonice. *Naše noviny*. 1969. roč. 23, číslo. 32.

²² Jaroslav Markl. *Prácheňský soubor – tradice a současnost*. In: REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 25. výročí*. Praha: Orbis, 1975.

²³ Tamtéž

4.2 Jihočeské slavnosti písní a tanců

Od roku 1952 několikrát vystupoval Prácheňský soubor v pořadech strážnických slavností.²⁴ Soubor vedl Josef Režný a jemu se podařilo během několika měsíců zorganizovat první ročník Jihočeských slavností písní a tanců, který se konal a ve dnech 27. – 28. srpna 1955. Jejich uskutečnění se stalo pro strakonickou festivalovou budoucnost rozhodující. V rámci tohoto prvního festivalu se sešlo 14 jihočeských dudáků, kteří při té příležitosti doporučili uspořádat příští rok celostátní sjezd dudáků. Velmi se podařil program nazvaný *Klenotnice*, v němž účinkovali staří autentičtí lidoví zpěváci a tanečníci z Blat, Doudleb, Táborska a Prácheňska. O programovou náplň se tehdy starali Zora Soukupová, metodička Krajského domu osvěty, Lubomír Soukup, redaktor Československého rozhlasu v Českých Budějovicích, a Josef Režný. Odpoledne se uskutečnil krojovaný průvod městem, jež sledovaly tisíce občanů. Po něm slavnosti vyvrcholily programem jihočeských souborů. První ročník slavností sklidil velký úspěch, vznikla tedy myšlenka uspořádat ročník další, v červnu roku 1956.

Uskutečnilo se také celostátní kolo soutěže souborů lidových hudebních nástrojů. Skupina pěti dudáků z Prácheňského souboru získala první cenu. Druhého ročníku Jihočeských slavností písní a tanců se zúčastnilo více než 40 dudáků z různých oblastí ČSR. Zde byl také poprvé vysloven podnět k uskutečnění mezinárodního dudáckého setkání či festivalu. Za spolupráce hudebního a národopisného oddělení Národního muzea a Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV se tehdy J. Režnému také podařilo vytvořit ve strakonickém muzeu výstavu s názvem „*Vývoj dud a dudácké hudby*“. Na výstavišti v Panské zahradě ve Strakonici připravilo Ministerstvo kultury putovní výstavu s názvem „*Kroj*

²⁴ Slavnosti lidového zpěvu a tance ve Strážnici se poprvé uskutečnily ve dnech 5. - 7. 7. 1946 pod názvem Československo v tanci a zpěvu, po r. 1948 se festival nazýval Slavnosti lidového zpěvu a tance ve Strážnici, v roce 1981 byla přijata Rámcová koncepce Mezinárodního folklórního festivalu ve Strážnici. (Dostupné z <http://www.lidovakultura.cz/festivaly/jihomoravsky/straznice.htm> [cit. 2013-01-16])

a jeho prostředím“. Při tomto ročníku se také poprvé konalo tzv. *Dudácké kasací* – společné vystoupení všech dudáků – účastníků sjezdu.²⁵

Jihočeské slavnosti přispívaly k oživování lidových tradic kraje až do roku 1961, kdy byly náhle zrušeny jako nákladné a málo politické. Mezitím byl roku 1961 dostavěn a zařízen nový závodní klub ROH ČZ, fungující zpočátku jako Jednotný klub strakonických závodů, kde našly různé kroužky a soubory zájmové činnosti tolik potřebné zázemí, pěkné klubovny, sál a podium. Již od počátku bylo počítáno pro Prácheňský soubor s tzv. Prácheňskou jizbou, kde byl dostatek prostoru jak pro zkoušky, tak i místnost pro uložení krojů, rekvizit a hudebních nástrojů.²⁶

4.3 Prácheňský soubor písní a tanců

V roce 1949 zbývali poslední tři členové Strakonické dudácké muziky - J. Malkovský, J. Režný a M. Šimková. Ti koncem roku vytvořili při závodní skupině ČSM ČZ Národopisný soubor, který se 4. 4. 1950 stal jedním ze zakládajících souborů závodního klubu ROH České Zbrojovky ve Strakoniciích. Název Národopisný soubor byl záhy změněn na Prácheňský soubor lidových písní a tanců. Od tehdy se datuje oficiální existence Prácheňského souboru.²⁷ Uměleckým vedoucím souboru se stal právě Josef Režný.

Jak jsem zmínila již v kapitole o Josefu Režném, hrál na basu a na violu. Prácheňský soubor písní a tanců byl ovšem především o dudáckém umění. Díky různým okolnostem se soubor ocitl bez dudáka, Jiří Malkovský byl zatčen. Členové museli najít nového hráče. Souhra se podařila s Jindřichem Jindrákem, pozdějším sólistou opery Národního divadla v Praze. To souboru umožnilo jet na Soutěž tvořivosti mládeže do Brna. Tato účast dala souboru, především pak Josefu Režnému impuls ubírat se směrem sběratelské činnosti. Jak sám Josef Režný

²⁵ SOUKUP, L. – BÁLEK, L. – FRANTA, J. c. d., s. 2

²⁶ Tamtéž, s. 3

²⁷ REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 25. výročí*. c. d.

píše: *S trvalou vděčností vzpomínám slov člena poroty, pana prof. Karla Plicky, který vlídně, ale kriticky zhodnotil náš pokus o pásma „Strakonické posvícení“ a doporučil nám: Jděte mezi lidi, do terénu, na venkov... poslouchajte, dívejte se a budete překvapeni. Najdete jistě i ve vašem kraji ještě mnohé písně v živé tradici, poznáte, jak je lidé zpívají, najdete snad i pamětníky tanců, pochopíte atmosféru lidového umění svého kraje a začnete chápat, jak s tímto vzácným odkazem minulých generací je nutné pracovat. Sbírejte, vybírejte a hledejte správnou formu interpretace. Nevzdávejte se!*²⁸ K těmto slovům se Režný upnul a motivoval jimi celý soubor.

Prácheňský soubor se začal poměrně zdárně rozvíjet. V poválečné historii lidové umělecké tvořivosti se jeho jméno stalo určitým pojmem. Patřil k jednomu z těch amatérských těles, podle něhož se vytvářel prototyp tzv. souborů lidových písní a tanců.²⁹

V průběhu let získával soubor zkušenosti, o něž se vždy rád a ochotně dělil s jinými kolektivy, které měly zájem o tuto práci.³⁰

Význam působení Prácheňského souboru již přesahuje regionální tradici. Zachovává si charakter spontánního folklórního projevu, a to se v zahraničí velmi líbí. Ceněna je také dobrovolnost členství v souboru. Významným rysem dobrovolné aktivity je hodnotná dokumentační práce. Samostatnou část dokumentační práce tvoří sběr jevů hudebně taneční folklórní tradice, jež po léta prováděl J. Režný.

Prácheňský soubor se skládá ze tří samostatně se připravujících složek. Nejvýznamnější je dudácká muzika, kterou doprovází taneční skupina a dívčí pěvecká skupina.

²⁸ REŽNÝ, Josef. *Geneze prácheňského souboru*. In: REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru 1949 - 1999*. Strakonice: Prácheňský soubor písní a tanců, 1999. (k 50. výročí) s. 4.

²⁹ REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 25. výročí*. c. d.

³⁰ REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 35. výročí*. Strakonice: DK ČZM, 1984. s. 1.

4.3.1 Dudácká muzika

Dudácká muzika má 10-12 hudebníků. Dudy se uplatňují buď samostatně, nebo v duu, triu. Dudácká muzika stála vlastně při zrodu Prácheňského souboru.

Repertoár dudácké muziky je poměrně proměnlivý. Některé písničky a skladby se hrají od nepaměti, jiné vznikly až v průběhu let.

Asi nejtypičtější je *Prácheňská polka*, kterou složil Josef Režný. Hned na začátku nehrají jen jedny dudy, ale hned dvoje, nebo troje. Postupně se začínají přidávat další muzikanti. Ve druhé polovině skladby naopak jsou dudy zticha a hrají ostatní instrumenty. Na konci hrají všichni dohromady. Zajímavá je také *Basová polka*, kdy, jak už je patrné z názvu, má hlavní slovo muzikant hrající na basu.

Mezi stálé skladby souboru patří *Česká polka*, dále pak *Trhanovská*, *Dudácká* a *Májová*. Ne vždy se podaří, že se sejdou všichni členové dudácké muziky. Pro ty momenty byla složena *Cehnická polka*, kde se uplatňují jen dudy, housle a basa. Moc oblíbená je píseň *Sousedská*.

Poměrně často vyjíždí buď celý soubor, nebo jen muzika do blízkého i vzdálenějšího zahraničí.

4.3.2 Taneční skupina

Tvorba tanečního repertoáru je nejpracnější částí souborové činnosti. Při jeho výběru se členové souboru inspirovali jednak z vlastního sběru, a jednak ze sbírek K. J. Erbena, F. L. Čelakovského, Karla Weise a z různých regionálních pramenů.

Taneční skupina má čtyři až osm párů. Snaží se oživovat zvyky a obyčeje Prácheňských vsí. Mezi jeden takový zvyk patří *Masopust*. Členové taneční skupiny mají v repertoáru tanec, který masopust přesně

kopíruje. Plno masek, rámusu a příběhů.³¹ Na začátku jara přichází *Velikonoce* a ani tento lidový zvyk členové taneční skupiny neopomněli.

Dodnes se veliké oblibě těší stavění máje. Prácheňský soubor jej krásně ukazuje v *Májových*. V jiném tanci dívky nesou pentle a přivádějí posmutnělou dívku – nevěstu. Tak začíná tanec *Svatba*. Písněmi a pentlením připravují nevěstu, aby se s lehčím srdcem mohla rozloučit s maminkou, se svobodou, a přesvědčují ji, že nemá smutnit, když si to vlastně vybrala sama. Pak se to rozjede jako na pořádné veselici.

Další tance se nazývají *Doudlebská, Hry, Dřeváky*. Zvyk, který byl v dřívějších dobách velmi oblíben a který si svou tradici uchoval dodnes, se nazývá *Konopická*.³² Podzimní atmosféru Prácheňský soubor ukazuje v tanci *Mazurka*. K vánočnímu období se váže tanec *Hole*.

Taneční skupina Prácheňského souboru ovšem nezpracovává jen tance typické pro určité období. Zde bych jmenovala např. tanec *Sousedské* či tanec *To jsou dudy*

4.3.3 Pěvecká skupina

Skládá se z 8 - 10 děvčat. Inspiraci čerpá také z regionálního folklóru. Věnuje se mimo jiné i sborové tvorbě mistrů 16. -19. století. Skupinu vedl sám pan Režný. Repertoár skupiny je tak bohatý, že zde uvedu jen pár písní. Tak např. *Ukolébavka, Kolibáček, Řehořská koleda, Matička mě říkala, Budeš-li se ženit, Kubíčku*.

Zpěvačky zpívají i písně v cizích jazycích, například píseň *My jsme se k vám přišli ptáti*, umí v angličtině, němčině, španělštině, francouzštině,

³¹ Setkáváme se tu s neustále pošťuchujícími se židy, na které doplatí nevinný šašek. Po smutečním průvodu vedeném luckami se objevuje hrozný medvěd, dědoušek sedící v nůšce na babiččiných zádech a po nich přichází i ubohý, naštěstí vzkříšený šašek s kobylou. A pak začíná ten pravý masopustní rej. (Tamtéž)

³² Na začátku zpěvačky zdobí majáček, uvítají své kamarádky a „vynadají“ muzikantům, kde se tak dlouho zdrželi. V tuto chvíli se objevuje konopičák. Ten se velmi snaží získat konopičku. Do toho tancují tanečníci a zpěvačky zpívají o tom, jak to vše chodí. (Tamtéž)

italštině, švédštině, vlámštině, ruštině a polštině. Některé písně jsou i v maďarštině, řečtině, bretonštině nebo estonštině.

4.4 Dětský folklórní soubor Prácheňáček

Prácheňáček vznikl 10. 2. 1981 z iniciativy J. Režného, M. Hůlky (tehdejší vedoucí odboru školství) a M. Kozlové (ředitelka okresního domu pionýrů a mládeže). Jejich hlavním cílem bylo připravit děti k pozdějšímu účinkování v Prácheňském souboru.

Roku 1982 se vedení ujali manželé František a Sylva Němejcovi. Prácheňáček se podle věku dětí dělil na tři skupiny. Celkem do souboru docházelo cca 50-60 dětí, dvakrát týdně. Zpočátku byla jejich vystoupení bez muziky, pouze zpívaná nebo s doprovodem flétny nebo dud. Později se souboru podařilo navázat spolupráci s Dudáckou muzikou LŠU ve Strakonících. V roce 1983 Prácheňáček navázal spolupráci s dětskou muzikou Meteláček při Lidové škole umění v Plzni. Spolupráce trvala celkem 3 roky a velmi výrazně se podepsala na úspěších Prácheňáčku.³³ Roku 1986 Meteláček vystřídala Strakonická dudácká muzika. Repertoár souboru se po čase rozrostl o další pásma a tance a vystoupení bylo čím dál více. Všechny tři složky souboru měly svůj vlastní repertoár, a tak bylo možné složit program od nejmenších dětí až po mládež, která již svými vystoupeními začala konkurovat dospělým folklórním souborům.

Zlomem pro Prácheňáček byl rok 1993, jenž znamenal definitivní tečku za „původním Prácheňáčkem“. Nebylo tehdy kvalifikované síly, která by „monstrum“ tří skupin dokázala utáhnout.³⁴ Ovšem vzápětí o rok později se podařilo uspořádat konkurz pro nejmenší děti, okolo 6 let, a založit nový soubor opět pod stejným názvem. Jednalo se o skupinu 20 dětí. Rostoucí repertoár, ustálení poměrů a začlenění souboru do

³³ Spolupráce byla ukončena z důvodu velké vzdálenosti mezi soubory. Stále více probíhaly akce ve Strakonících a v jeho okolí a pro Meteláček se dojíždění stávalo stále větším problémem, především ve všední dny. (KOLEKTIV AUTORŮ. *Strakonice – kapitoly ze společenského života, vlastivědný sborník, díl 2*. 1. vyd. Strakonice: Město Strakonice, 2003, s. 333.)

Folklorního sdružení ČR znamenalo i opětovně zviditelnění souboru a nárůst vystoupení.

V současné době Prácheňáček svými vystoupeními obohacuje kulturní život v regionu i mimo něj. Od svého založení se členové pravidelně zúčastňují přehlídek dětských folklórních souborů (konají se každé dva roky).³⁵ Repertoár souboru čerpá z bohatství písní, tanců, her i lidových zvyků z oblasti jižních a jihozápadních Čech – především z oblasti Prácheňska.

Od vzniku Prácheňáčku prošlo jeho řadami přibližně 300 dětí, z nichž někteří mají dnes v souboru své potomky. Jak je uvedeno již výše, Prácheňáček původně vznikl za účelem přípravy mládeže pro Prácheňský soubor písní a tanců, ale léta ukázala, že i dětské folklórní soubory mohou mít své uplatnění a úspěchy.³⁶

4.5 Strakonická dudácká muzika

Strakonická dudácká muzika vznikla počátkem 80. let 20. století. Zakladatelem byl Vojtěch Hrubý, tehdejší ředitel Lidové školy umění ve Strakonících. Kapela je pravidelným účastníkem MDF ve Strakonících.

4.6 Pošumavská dudácká muzika

Pošumavskou dudáckou muziku založil syn Vojtěcha Hrubého, Tomáš Spurný. Poprvé muzika vystoupila na IX. MDF.

Zpracovává písně nejen z Prácheňska, ale i ze Šumavy. Věnuje se jak samostatnému koncertování, tak vystupuje na různých oslavách, lidových slavnostech, bohoslužbách.

---

³⁴ Tamtéž

³⁵ Tamtéž, s. 333-334.

³⁶ Dostupné z <http://www.prachenacek.wz.cz/?section=Historie> [cit. 2013-02-03]

5 MEZINÁRODNÍ DUDÁCKÝ FESTIVAL

Zrod mezinárodního festivalu ve Strakonících je úzce spjat s činností Prácheňského souboru. Ten se účastnil různých festivalových soutěží, mimo jiné též strážnických slavností. Právě Strážnice Prácheňský soubor inspirovala k tomu, aby se vytvořilo něco podobného pro jihočeské soubory. Již v předchozí kapitole jsem uvedla, že Strakoničtí se tedy chopili šance a ve dnech 27. - 28. srpna 1955 se na nádvoří strakonického hradu konaly 1. Jihočeské slavnosti písní a tanců. Účastnilo se jich 14 jihočeských dudáků. V následujícím roce se slavností účastnili dudáci již z celé republiky. Právě to byl zrod myšlenky uskutečňovat další dudácká setkání pokud možno i se zahraniční účastí.³⁷ Jihočeské slavnosti se ve Strakonících konaly do roku 1961.

V 60. letech 20. století se politická situace v Československu začala obracet k lepšímu. Do popředí zájmů se dostala i myšlenka uspořádat mezinárodní setkání dudáků. Vhodnou příležitostí se nabízelo 600. výročí povýšení Strakonice na město v roce 1967. O vše se postaral Josef Režný, který vypracoval písemný návrh. Úvodní ustanovení vymezovalo poslání a hlavní cíle s tím, že mezinárodní dudácký festival je hudebně folkloristickou akcí se specifickým zaměřením na oblast dudácké hudby s vazbou na dudácký folklor taneční a písňový.³⁸

Jaroslav Markl o strakonickém festivalu napsal: *„Mezinárodní dudácké festivaly účelně pokračují nejen v dlouholeté aktivitě místních nadšenců pro hudební folklor, ale zároveň těží také z legendy o Strakonickém dudákovi – pověstném Švandovi. Svým speciálním tematickým zaměřením představují mezi četnými akcemi podobného druhu v celostátním měřítku vítanou výjimku, která na vhodné úrovni*

---

³⁷ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice*. Strakonice: město Strakonice, 2002. s. 5.

³⁸ Tamtéž, s. 6.

*dovoluje srovnávat účinnost rozmanitých forem popularizace tradičního folkloru.*³⁹

Svým rozsahem a kvalitou se Mezinárodní dudácký festival řadí mezi nejvýznamnější akce svého druhu v mezinárodním měřítku – od roku 1955 se statutem festivalu CIOFF a od roku 1997 se statutem mezinárodní organizace pro lidové umění IOV.⁴⁰

5.1 MDF do roku 1989

5.1.1 1. MDF 9. - 10. 9. 1967

Jak je uvedeno výše, organizační stránku prvního dudáckého festivalu ve Strakonících zajistil Josef Režný. Festival začínal v sobotu dopoledním programem pro děti. Následoval koncert dechových kapel, v 20. 00 hod. pak proběhl hlavní program festivalu nazvaný *Ze světa do Strakonic*. Po skončení představení zůstali na scéně Bretaňci, před pódium nastoupili junáci s rozsvícenými lucernami, pořadatelé a vojsko utvořili špalír zabezpečující volný odchod účinkujících z hradu a dudáci se vydali na průvod městem před radnici, kde čekal starosta. Když vše utichlo, české soubory a dudáci zazpívali melodii známé písně *Já jsem ze Strakonic, dudáček Švandovic*. Po dohrání, zástupce dudáků oslovil starostu a požádali jej, aby vyslovil symbolický souhlas s konáním festivalu, k jehož zdaru všichni rádi přispějí, zvláště dá-li vyvalit soudek a připije-li si se všemi na zdraví všech dudáků a všech strakonických občanů.⁴¹

Prvního ročníku festivalu se z domácích souborů zúčastnily Prácheňský soubor písní a tanců, Brněnští Gajdoši, Úsvit z Českých Budějovic, Malá Dudácká muzika z Bíliny a DUO – otec a syn Maudrovi

³⁹ MARKL, Jaroslav. Mezinárodní festival dudáků - Strakonice 1978. *Český lid* 66, 1979, s. 170-171.

⁴⁰ VEJVODA, Zdeněk. Ohlédnutí za strakonickými dudáckými festivaly 1967-2002. *Český lid* 90, 2003., s. 191.

⁴¹ Tamtéž, s. 8.

z Prahy. Ze zahraničí dorazili dudáci z Francie, Irska, Polska a Velké Británie. Z Velké Británie dorazil John Forster Charleton, který se stal na dlouhou dobu nejpopulárnější osobností festivalu.

5.1.2 2. MDF 4. - 9. 9. 1969

Druhý ročník festivalu se měl konat hned první rok po úspěšném úvodním ročníku ve dnech 5. – 8. září 1968. Ovšem v důsledku politické situace se festival zrušil a další ročník proběhl o rok později, tedy až v roce 1969.

Již 2. ročník se stal velmi oblíbeným. *„O programy II. mezinárodního dudáckého festivalu se ji dnes zajímá naše televize i rozhlas. Ten dokonce hodlá zařadit informace o festivalu i ukázky z jeho průběhu do zahraničního vysílání. Samozřejmě, že nebudou chybět ani krajská studia v Českých Budějovicích a Plzni, která zachytí celý program. Filmové studio Barrandov bude při festivalu natáčet barevný film o dudách a dudácích pro Českou akademii věd.“⁴²*

Festival začal ve čtvrtek 4. září, kdy dudácký soubor Alanelul z Rumunska vystoupil se svým programem. Jednalo se o třicetičlenný soubor, ve kterém měli diváci možnost vidět sólovou zpěvačku, temperamentní tance mužů i společné tance párové. V pátek dopoledne se konal program *Setkání ve Strakoncích* určený školní mládeži, kde se představily zahraniční soubory. Večer své umění předvedly soubory z Francie.

V sobotu dopoledne na hradním nádvoří vystoupily zahraniční soubory pro děti. Všechny soubory poté dohromady zakoncertovaly večer v pořadu *Ze světa do Strakonice*, po němž následovalo kasací na náměstí. Tam se druhý den konal koncert dechové hudby a od 13 hod. vyrazil

---

⁴² *Naše Noviny*, roč. 23, č. 32. 28. 8. 1969.

průvod všech účastníků festivalu z domu kultury na nádvoří hradu, kde se konal pořad *Zahrajte, dudáci, zvesela*.

Během festivalu probíhal seminář *Dudy, předchůdce královského nástroje varhan*.

Z dalších účastníků na festival dorazili Bulhaři (Folklorní soubor města Straldža) a zástupci Velké Británie - stejně jako na první ročník, i na tento přijel John Forster Charleton (1916-1989), tentokrát se dvěma dalšími dudáky.

Z Československých souborů se zúčastnily: soubor Úsvit z Českých Budějovic, Brněnští gajdoši, Národopisný soubor z Postřekova a strakonický Prácheňský soubor.

5.1.3 3. MDF 1. – 3. 9. 1972

V roce 1970, kdy se měl původně konat 3. MDF, byl odvolán dosavadní vedoucí programové komise. Třetí ročník se proto uskutečnil až o dva roky později, na začátku září 1972.

Festivalový program začal v pátek dopoledne programem *Dudáci hrají dětem*, který se konal na hradním nádvoří. Zde účinkovaly soubory z Polska, Rumunska, Bulharska, Irska a Bretaně. Program se reprízoval ve 13 hod. Večer ve 20. hod. se na stejném místě, tedy na nádvoří hradu, uskutečnil program *Setkání ve Strakonících*. Zde diváci měli možnost shlédnout soubory z Polska, Rumunska, Irska a dále Prácheňský soubor písní a tanců, Dudáckou muziku LŠU Strakonice a sólisty z různých oblastí tehdejšího Československa.

V sobotu ve 13 hod. se v Domě kultury konal pořad *ROH Setkání dudáků*. Jednalo se o odborné okénko vedené dr. E. Kuksou. Večer ve 20 hod. se uskutečnilo reprezentační vystoupení všech souborů na hradním nádvoří. Vystoupily zde soubory z Bulharska, Bretaně (Francie), dále Folkloristická skupina Blaťan z Prahy, Gajdošská muzika z Brna,

Konrádyho dudácká muzika z Domažlic a sólisté z různých oblastí ČSSR. Ve 23 hod. začalo na strakonickém náměstí *Mezinárodní dudácké kasací*.⁴³

Festivalová neděle začala časně ráno. V 8 hod. prošel po městě průvod dechovky. V 9. 30 hod. se v Domě kultury uskutečnil mezinárodní odborný seminář na téma Postavení dudáckého folklóru v národní kultuře. Od 10. hod. se na náměstí konal koncert dechové hudby. Po poledni od Domu kultury vyšel slavnostní krojovaný průvod. Poté ve 14 hod. začal na hradním nádvoří hlavní program *Zahrajte, dudáci, zvesela*. Jednalo se o závěrečný festivalový program, kde se představily všechny výše uvedené soubory a skupiny.⁴⁴

Hlavním režisérem festivalových programů se stal režisér Zdeněk Podskalský (18. 2. 1923 – 29. 10. 1993), rodák z Malenic.

Jak bylo uvedeno, na 3. MDF dorazily soubory z Francie (Kevrenn de Brest St. Mark), Irska (The farelly irish dancers), Polska (Zespol' regionalni piesni i tańca Cepelia), Rumunska (soubor se v příkladu jmenoval Oříšek), a samozřejmě z Československa (Brněnští gajdoši, Blaňan z Prahy, Garajovci z Velké Lehoty, Konrádyho dudácká muzika z Domažlic, Dudácká muzika hudební školy ze Strakonice a Prácheňský soubor písní a tanců). Nejrozšířenější skupinou byli Bretaňci (Francie), jejichž soubor čítal na 53 členů. Nesmíme ovšem opomenout zmínit skoro čtyřicítku dudáků – jednotlivců. Ani tentokrát nechyběl John Forster Charleton.

5.1.4 4. MDF 29. – 31. 8. 1975

Poprvé v historii festivalu byly jednotlivé pořady a programy moderovány dvojicí populárních televizních zpěváků a herců, Pavlínou Filipovskou a Josefem Zímou.

⁴³ *Naše Noviny*, roč. 23, č. 32. 28. 8. 1969.

⁴⁴ Tamtéž

Po stránce programové se nic nezměnilo, páteční dopoledne patřilo dětem, v sobotu a neděli byly k vidění jednotlivé programy a vystoupení jako v minulých letech.

Z Belgie dorazila skupina Volkskunst de Vlier. Bulharsko reprezentoval Dudácký soubor hudební školy z města Kotelu. Soubor čítal na čtyřicet členů, pět dudaček a šest dudáků. Z Francie do Strakonice tradičně přijely soubory Kevrenn de Brest St. Mark z města Concarneau. Bulharští dudáci se snažili o to, ukázat folklor starší historické vrstvy. Pozornost si získali jejich pečlivě upravené kroje zpěvaček. Soubor Hora z Rumunska nese ve svém názvu označení všeobecně oblíbeného kolového lidového tance. Z Velké Británie si účast na festivalu nemohl nechat ujít John F. Charleton, který tentokrát dorazil se čtyřčlennou skupinou Canny Fettle z Newcastleu.

Z Československa dorazily Malá oravská muzika, Brněňští gajdoši, Úsvit z Českých Budějovic, Dudácké trio z Bíliny, Národopisný soubor z Postřekova, soubor ŠKODA ZVIL Plzeň, Soubor písní a tanců dětí a mládeže Rokycany a Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonice.

5.1.5 5. MDF 1. – 3. 9. 1978

Zajímavostí tohoto ročníku byla výstava s názvem *Dudy a Dudáci*. Zasloužil se o ni Josef Režný, ředitel tehdejšího Městského muzea ve Volyni. Na výstavě bylo k vidění přes sedmdesát druhů dud. Byly vypůjčeny exponáty z Národopisného oddělení Národního muzea a Náprstkova muzea v Praze, z několika regionálních muzeí a velký význam měla kolekce zahraničních dud ze sbírek Instrumentenmuseum Brussel. Výstava byla rozdělena na dvě poloviny. První polovina expozice se neobešla bez výpůjček rozmanitého původu. V přehledné zkratce totiž převážně na originálních nástrojích ilustrovala více než tisíciletý vývoj dud, začínající od píšťal se vzdušníkem a vrcholící v technologicky náročných dudách anglického či irského typu. Druhá polovina expozice se

věnovala dudácké hudbě v Čechách a na Slovensku. Bylo k vidění na padesát exemplářů základních druhů dud (respektive gajd ze zhruba posledních dvou století) nafukované ústy i novější s dymákem, s přední píšťalou jednoduchou, dvojitou i trojitou (Slovensko). Mezi nejpozoruhodnější patřily dudy ze Šumavského Podlesí a z Týna nad Vltavou. Zajímavá byla také ukázka náradí s dudařské dílny.⁴⁵

Ve Volyni se také konala výstava fotografií *Dudácké festivaly a Odborné okénko*.

Nováčkem na festivalu byla skupina Windbeutel z Berlína. Dudácké umění bylo v NDR poměrně zapomenuté. Znovuoživení se dočkala díky několika studentům, kteří se několikrát zúčastnili MDF a nechali si vyrobit dudy u Karla Janečka z Vejprnic. V roce 1978 se festivalu účastnilo také Estonsko, jako první ze zemí Sovětského Svazu. Dorazila skupina Torupill, jejíž název je převzatý z estonského názvu dud – tortill. Poprvé do Strakonice přijeli také Skoti pod vedením Iaina Mac Donalda, kteří se dočkali neobyčejného úspěchu. Skotské dudy společně s bubny tvořily od dob královny Viktorie vojenské kapely Pipe and Drum Band. Dodnes nosí hráči skotských amatérských pipe-bandů polovojenské uniformy, mužskou skládanou suknicí kilt s károvaným vzorem tartanem, u pasu koženou peněženku a nůž zasunutý do pravé podkolenky. Nesmíme opomenout také typickou skotskou čepičku.⁴⁶

Dále se festivalu účastnily již tradiční soubory Volkskunstgroep de Vlier z Belgie, skupina Breughel⁴⁷ z Holandska, Polska – Dudziarska kapela z Poznaně. Z Rumunska do Strakonice dorazil soubor Trandafir de la Moldava (Moldavská růže) a skupina Hora. Velká Británie byla tradičně

⁴⁵ MARKL, Jaroslav. Dudácká výstava ve Volyni. *Český lid* 66, 1979. s. 108-109.

⁴⁶ REŽNÝ, Josef, VESELÁ, Irena. c. d., s. 18.

⁴⁷ Název Breughel má tato holandská skupina z města Borne podle slavného nizozemského malíře Pietra Breughela, který ve svých dílech hojně zachycoval selské prostředí s dudáky. Jeho věrná zobrazení dud posloužila při rekonstrukci nástroje a obnovení zájmu o dudáckou hudbu nejen v Nizozemí a Belgii, ale hojně i v Německu. (Režný, Josef, Veselá, Irena. c. d. s. 17)

zastoupená Northumberlandským duem - J. F. Charletonem a M. Woltenem z Newcastlu.

Také tentokrát byl výběr československých souborů zdařilý. Jak píše Josef Režný: „*Ve srovnání se zahraničními účastníky potvrdil vyspělost a zkušenosti našich souborů v jevištním zpracování a prezentaci lidových písní a tanců v přístupu k rekonstrukcím hudebních tradic.*“⁴⁸ Přijely skupiny Dudácká a taneční skupina z Oravské Podhory, Brněnští gajdoši, Chodsko bylo prezentováno soubory Haltravánek, Dětský pěvecký soubor z Klenčí, Národopisný soubor z Postřekova a Konrádyho dudácká muzika z Domažlic. Dalšími soubory byly Lidová muzika z Tachova, Úsměv z Horní Břízy, Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka z Prahy, Folklorní skupina z Prahy, Úsvit z Českých Budějovic a ze Strakoníc Prácheňský soubor písní a tanců.

5.1.6 6. MDF 29. – 31. 8. 1980

Režii 6. ročníku festivalu měl na starosti Zdeněk Podskalský a o dobrou pohodu se starali konferenciéři Pavlína Filipovská, Josef Šolc, Josef Hejtmánek a Libuše Erbsová.⁴⁹

Tradičně se v pátek konal program *Setkání ve Strakonicích*. Zahajovatelem byl Prácheňský soubor, který divákům ukázal Konopickou (na začátku zpěvačky zdobí majáček, uvítají své kamarádky a „vynadají“ muzikantům, kde se tak dlouho zdrželi. V tuto chvíli se objevuje konopičák. Ten se velmi snaží získat konopičku. Do toho tancují tanečníci a zpěvačky zpívají o tom, jak to vše chodí).⁵⁰ Pokračovalo vystoupení Státního souboru písní a tanců Čuvašské ASSR.

V sobotu odpoledne se pořádalo *Putování za lidovou krásou*. Poprvé v historii festivalu měli diváci možnost vidět samostatný koncert

⁴⁸ Tamtéž

⁴⁹ Naše Noviny, roč. 35, číslo 31, 14. 8. 1980.

československých souborů, jehož účastníky byly: Slovenská gajdošská muzika, Gajdošská muzika z Uherského Hradiště, Brněnští gajdoši, soubor Dyleň z Karlových Varů, Soubor písní a tanců z Rokycan, Chodský soubor z Mrákova, jihočeský soubor písní a tanců Úsvit z Českých Budějovic a Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonice. Sobotní večer patřil koncertu *Z národů ač jsme různých* a zúčastnily se ho všechny zahraniční soubory a skupiny. Poté následoval tradičně průvod městem zakončený kasacím.

Festival končil v neděli reprízou přehlídky československých souborů, po obědě slavnostní průvod městem a odpoledne v Zámecké zahradě *Galakonzert* s podtitulkem *Zahrajte, dudáci, zvesela* a repríza téhož ještě na hradním nádvoří.⁵¹

Již tradičně tento rok dorazila bretaňská skupina, jejíž účastníci byli vždy velmi mile vítáni a lidé se na jejich vystoupení velice těšili. Irsko reprezentovala dívčí skupina The farrelly irish dancers, jejíž tanečnice se za celý festival neusmály.⁵² Jejich vystoupení se podobalo stepování. Dalšími účastníky byly skupiny z Maďarska – János Bihari, z Polska dorazila již známá Dudziarska kapela z Poznaně, Goralská muzika z polských Beskyd, z východního Německa – Serbski folklorny ansámbel Slepó. Velkou Británii již tradičně reprezentovalo Northumberlandské duo s J. F. Charletonem.

A samozřejmě soubory z Československa – Slovenská gajdošská muzika, Gajdošská muzika z Uherského Hradiště, Brněnští gajdoši, soubor Dyleň z Karlových Varů, Soubor písní a tanců z Rokycan, Chodský soubor z Mrákova, jihočeský soubor písní a tanců Úsvit z Českých Budějovic, Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonice.

---

⁵⁰ KOLEKTIV AUTORŮ *Prácheňáci (nejen) na přelomu tisíciletí k 55. Výročí*. Strakonice: Prácheňský soubor písní a tanců, 2004.

⁵¹ Tamtéž, s. 23.

⁵² Tamtéž, s. 20.

5.1.7 7. MDF 25. – 28. 8. 1983

Součástí oslav 7. ročníku MDF bylo otevření specializované expozice dudáctví v Muzeu středního Pootaví. Slavnostní vernisáž se uskutečnila v den začátku festivalu, tedy 25. 8. Tato expozice dudáctví byla jediná svého druhu v tehdejší Československu a podávala názorný přehled o vývoji dud jak na našem území, tak ve světě. Svým zpracováním se podobala výstavě pořádané v rámci 5. ročníku MDF. Autorem nebyl nikdo jiný než Josef Režný.⁵³

Ještě týž den se konalo vystoupení strakonického souboru Čelakovský, jež sehrálo Tylovu hru *Strakonický dudák anebo hody divých žen*. Mimořádnou událostí v dramaturgii festivalových pořadů se stal v sobotu odpoledne koncert *Dudácká komorní sóla*, v němž s Orchestrem pražských akademických komorních sólistů vystoupili dudáci – sólisté Karel Krasnický, Emanuel Kuksa, Otakar Pokorný a Luděk Pospíšil.⁵⁴

Z Belgie na 7. MDF dorazily skupiny Brugusch Pypenschild a vlámská skupina Kabberdoch. Holandsko bylo zastoupeno souborem písní a tanců Algerak, Bulharsko se prezentovalo Souborem dětí a mládeže kulturního střediska ve Varně. Německo se předvedlo tříčlennou skupinou Windbeutel, Horní Lužice souborem Serbski folklorny ansambl ze Slepá. Nesměli chybět ani zástupci Velké Británie – Neilston and District Pipe Band a Greigie Dancers Všemi velmi oblíbený J. F. Charleton zahrál první čestný příspěvek při dudáckém kasací.

Z Československa se festivalu účastnila řada souborů – folklorní skupina Garajovci z Velké Lehoty, Olšava z Uherského Brodu, Hradišťan z Uherského Hradiště, Brněnští gajdoši, Chodský soubor z Mrákova, Meteláček z Plzně, Úsvit z Českých Budějovic, Dudácká muzika LŠU Strakonice. Samozřejmě nechyběl Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonice. Poprvé na festivalu vystoupil dětský soubor Prácheňáček

⁵³ Naše Noviny, roč. 38, číslo 34. Čtvrtek 25. 8. 1983.

⁵⁴ Tamtéž, s. 25

vedený Sylvou a Františkem Němějcovými. Premiéru měla rovněž Strakonická dudácká muzika vedená Pavlem Eremiášem.

5.1.8 8. MDF 22. – 24. 8. 1986

Ve čtvrtek, den před oficiálním zahájením festivalu, soubor Čelakovský zahrál opět hru Josefa Kajetána Tyla *Strakonický dudák*. Struktura festivalových pořadů včetně tradičního pátečního kasací byla zachována jako v minulých letech.⁵⁵Tento ročník konferovali Přemek Podlaha a Pavlína Filipovská.

Bezchybné dudácké umění ukázal Soubor dětí a mládeže z Plevnu z Bulharska (soubor byl založen roku 1977 a má kromě hudební a pěvecké složky i složku taneční). Z Francie tentokrát dorazila pouze neohlášená skupina tří dudáků. Jednalo se o studenty, kteří se o festivalu ve Strakonících dozvěděli náhodou, a velmi je lákalo se ho účastnit. Když ukázali, že na dudy hrát umí, pořadatelé svolili a nechali je na hlavním sobotním koncertě vystoupit. Dále na festival dorazili dudáci z Itálie – Gruppo folklorico I giullari di Turno, Maďarska – Skupina samodínské dudácké školy, Německa (NDR) – Serbski folklorny ansambl ze Slepa a Spilwut, Polska - Vestpol, Řecka, Estonska (součást SSR) - Torupill, Španělska – Grupo de danzas brincadeira (diváky strhuje podívaná na tance typicky španělského temperamentu, předváděné za doprovodu rytmické hudby, v níž kromě dud a píšťal vynikají zejména bicí nástroje. Soubor účinkuje v působivých barevných krojích), Velké Británie – Neilston and District Pipe Band. Samozřejmě nechyběl J. F. Charleton z Velké Británie. Tentokrát dorazil s kolegou Neilem Smithem. Společně zazpívali česky píseň *V Strakonících za oltářem*. U diváků to vyvolalo nebývalý úžas a obdiv.

Z Československých souborů a skupin se jich sjelo sedmnáct. Akademičtí komorní sólisté z Prahy, Česká hudební mládež DPM Praha,

---

⁵⁵ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 29.

Hradišťan z Uherského Hradiště, Chodský soubor z Mrákova, Javorový z Třince, Javořina ze Strání, Malá muzika LŠU Strakonice, Meteláček z Plzně, národopisný soubor z Postřekova, Ponitran z Nitry, Prácheňáček, Prácheňský soubor písní a tanců a Strakonická dudácká muzika ze Strakonice, Tibia z Brna, Úsměv z Horní Břízy, Úsvit z Českých Budějovic a Dudácká muzika Vycpálkovců z Prahy. Jednotlivců dudáků bylo tentokrát přes třicet.

5.1.9 9. MDF 25. – 27. 8. 1989

Novinkou v tomto ročníku byly tematicky zaměřené pořady. Jednalo se o pořad *Dudy s vůní moře*, který se konal v sobotu odpoledne a vystoupily zde soubory z Anglie, Francie, Itálie a Španělska. V neděli se potom konal pořad *Kdepak všude hrály dudy*, který poskytl jedinečný přehled dud, dudáckých muzik a s nimi spojeného písňového a tanečního folkloru v československých regionech.⁵⁶ Tematicky pořady navazovaly na 1. mezinárodní dudácké sympozium.

Tradice pátečního dopoledne náležejícího dětem, nebyla ani tento rok porušena. Večer na hradním nádvoří měli diváci možnost navštívit koncert *Ve společném rytmu*. Spustil se ovšem přeháňka, která do půlnoci, kdy se konalo kasací, neustala. Vytrvalý déšť proto donutil pořadatele dopolední program *Kdo přišel, ten hraje*, přesunout do sportovní haly, kde k tomu byly připraveny podmínky. Déšť ani do večera neustal, ovšem zeslábl, proto se hlavní festivalový pořad *Z národů až jsme různých*, konal tradičně na hradním nádvoří. Počasí se neumoudřilo ani v neděli, ovšem festivalový program to již neohrozilo.

Na 9. MDF dorazilo osmnáct zahraničních souborů – z Francie přijel oblíbený bretaňský soubor Kevren de Brest St. Mark a Groupe folklorique la Maïade Malemortine, z Itálie dorazila skupina Gruppo folklorico Giovanni arper di Villa latina, z Maďarska desetičlenná

---

⁵⁶ Tamtéž, s. 30

Maďarská hudební skupina, Německa – NDR (Instrumentalna skupina Sprjewjan, Spilwut, Stieger walzmusikanten) i SRN (Gruppe Älabätsch), z Rakouska přijela skupina Dudelsackgruppe Lighofer, ze SSR soubor Gruppa ispolnitatelej na nacionalnych instrumentach marijskoj ASSR, z Estonska (součást SSR) byl k vidění opět soubor Torupill, ze Španělska skupina Grupo de danzas brincadeira, ze Švýcarska Alte schweizer Volksmusik – Tritonus a z Velké Británie soubor Pipe Band South Tyneside. Oblíbený a všemi očekávaný John Forster Charleton již nedorazil, začátkem června 1989 zahynul při autonehodě. Dorazili jeho přátelé, členové Northumbrian Small-pipe Society. Jak píše Josef Režný, „v jejich podání zazněla tklivá a dojemná melodie, když spolu s publikem vzdávali čest svému i našemu nezapomenutelnému příteli.“⁵⁷

Tuzemských souborů tentokrát dorazilo osmnáct – Bílinské dudácké duo, Brněnští gajdoši, Drancalové z Chodska, Dudácká kapela z Prahy, Dudácká muzika LŠU Blatná, Dudácká muzika LŠU Strakonice, Dudácká muzika ÚDPM Julia Fučíka z Prahy, Dudácká muzika z Velké Lehoty, Javorový z Třince, Javořina z Rožnova pod Radhoštěm, Lidová muzika Vycpálkova souboru z Prahy, Olšava z Uherského Brodu, Ponitran z Nitry, Prácheňáček a Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonic, soubor písní a tanců Růže z Českého Krumlova, Strakonická dudácká muzika, Tibia z Brna.

5.2 MDF po roce 1989

5.2.1 10. MDF 20. – 23. 8. 1992

Jubilejní 10. festivalový ročník – první po „sametové“ revoluci – se stal zároveň prvním v nové sérii dalších, které se mají nadále opakovat pravidelně po dvou letech.⁵⁸

⁵⁷ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 34.

⁵⁸ Tamtéž

Po stránce organizační a realizační se o konání festivalu začalo starat Městské kulturní středisko. Se stále se navyšující oblibou festivalu narůstal problém s vymezením prostoru pro účinkující při kasací. Byli dokonce přivoláni vojáci. Ale ani jejich kordon nedokázal odolat nátlaku diváků. Hlavním nebezpečím bylo možné, i když neúmyslné, poškození dud, které jsou poměrně drahé. Organizátoři proto kasací přesunuli na hradní nádvoří.

Páteční dopolední program byl, jak jinak, vyhrazen dětem. Odpoledne se potom konal pořad *Dudácká klenotnice* v režii Zdeňka Bláhy, což byla veřejná nahrávka nejzajímavějších skupin a sólistů.⁵⁹ Večer byl na programu dvoudílný pořad, *Kdypak všudy hrály dudy* (rež. Josef Režný). Cílem bylo ukázat, kdy v dřívějších dobách, při jakých příležitostech a v lidových zvycích, dudy hrály. V sobotu dopoledne měli diváci možnost vidět *Humor v dudáckých písničkách*, kde vystupovali čeští dudáci společně s Dětskou muzikou LŠU z Blatné a Strakonice a s dudáckou muzikou souboru Škoda Plzeň. Jednalo se o pořad, na nějž se, podle slov Zdeňka Mišurce, opravdu nezapomíná. „*Byla na něm totiž zřetelně znát možnost dlouhodobé, promyšlené autorské přípravy jak z hlediska repertoárového, tak i interpretačního a režijního.*“⁶⁰ Odpoledne se uskutečnil mezinárodní kaleidoskop tradičních a moderních přístupů ve zpracování dudácké hudby *Dudáci tradičně i trochu jinak* (rež. J. Janoušek, M. Macková). Ve strakonické sokolovně byl k vidění *Koncert vážné hudby pro dudy*. V neděli se pod režijním dohledem Josefa Režného konal pořad *Kdepak všude hrály dudy*, který sledoval, jak se vyvíjela dudácká tradice po obou stranách hranic od Šumavy po Smrčiny. Odpoledne se potom na hradním nádvoří konal *Galakonzert – finále X. MDF* v režii Zdeňka Podskalského. V rámci festivalu se uskutečnily také výstavy, a to *Hudební nástroje, Kroje a městský oděv 19. století* a *Z minulých ročníků MDF – fotografie*. Konalo se také mezinárodní dudácké sympozium na téma vícehlasé dudy. Známý německý odborník

⁵⁹ Tamtéž

⁶⁰ MIŠUREC, Zdeněk. 1992 – *Ve Strakonických hučely dudy podesáté*. Národopisná revue, roč. 2, s. 182.

a dudák Ernst Wilczek na něm seznámil účastníky slovem, obrazem i zvukem se zajímavou starobyklou formou vícehlasých francouzských dud 16. – 18. Století, tzv. dvorskými dudami. Druhé téma sympozia bylo o historii a typologii slovenských gajd.⁶¹

Jubilejní desátý ročník festivalu byl věnován památce J. F. Charletona. Zúčastnilo se ho osmnáct zahraničních a deset tuzemských souborů a skupin a asi padesát dudáků – jednotlivců. Celkem se sešlo 540 účastníků.⁶²

Již jako samostatný stát se zde představilo Estonsko a jeho patnáctičlenná hudební skupina Torupill. Francie (soubor La Chavennée) představila své tradiční hudební nástroje – velké dudy bourbonské, čtyř až šestistrunná niněra, diatonický akordeon, klarinet, pastýřská píšťala, bubínek. Velkému obdivu se dostalo duo Gruppo folklorico z Itálie, které svým hraním na ciaramellu a italské dudy připravilo krásnou podívanou. Z Rakouska dorazily dvě skupiny dudáků, které ukázaly, jak se vyvíjela jejich dudácká tradice, jednak Bock und Leiremusik Kremsmünster s taneční skupinou Welser Rud – Trachtenverein a jednak Steyrische Bordunmusik. Řecko reprezentovala skupina 25 dudáků Exfinoe Leshi Ptolemaida. Poněkud zdrženlivější dívčí taneční projev kontrastoval s výbušným temperamentem tanečníků podporovaným pronikavým a podmaňujícím zvukem i rytmem dud a bubnu.⁶³ Z Německa přijelo několik skupin z různých krajů, které předvedly dudácké tradice typické pro svůj region – Hofgesindt Weimar, Egerländer Dudelsackmusikfamilie Rubner, Egerländer Familienmusik Hess, Windbeutel, Serbska folklorna skupina Sprjewjan a Rejowanska skupina Komorow. Nejpočetnějším účastníkem festivalu byl soubor dudácké školy z města Ourense ve Španělsku, Real Banda de Gaitas, čítající na padesát členů. Vystupovali v kostýmech z 18. století, které se nosily při slavnostních příležitostech. Jejich koncert měl obrovský úspěch. Z Turecka do Strakonice přijel taneční

---

⁶¹ Tamtéž

⁶² REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 35.

soubor Anadolu Folkdance Group složený hlavně z vysokoškoláků, kteří prostřednictvím lidových tanců různých oblastí své země se snaží poznat a přiblížit charakteristické znaky a vlastnosti svých vesnických obyvatel, jejich spjatost s přírodou i jejich životní zkušenosti.⁶⁴ Z Velké Británie dorazilo známé Northumberlandské duo Neil Smith a Keith Davidson. Také ze Skotska dorazili všem známý soubor Neilston and District Pipe Band s vedoucím Ianem Mac Donaldem. Velký obdiv si vysloužili, když pochodovali za zvuků naší písně *Já jsem ze Strakonice dudáček Švandovic*.⁶⁵

Z Československých souborů se představily: Dětská dudácká muzika LŠU Blatná, Dětská dudácká muzika LŠU Strakonice, Dyleň – soubor písní a tanců z Karlových Varů, Festivalový komorní orchestr, Chlapecká a dívčí dudácká muzika LŠU Strakonice, Javořina – valašský soubor z Rožnova pod Radhoštěm, Národopisný soubor z Postřekova, Ponitran – soubor z Nitra, Pošumavská dudácká muzika – Strakonice, Prácheňský soubor písní a tanců – Strakonice, Růže – soubor písní a tanců z Českého Krumlova, Škoda – Plzeň.⁶⁶

5.2.2 11. MDF 25. - 28. 8. 1994

Tentokrát na festival dorazilo přes 500 účinkujících – sedmnáct zahraničních a třináct českých souborů spolu s asi 50 českými dudáky. Programové schéma se nikterak nelišilo od minulých ročníků. *Kasací* (rež. Jiří Janoušek, konferoval Alexander Hemala) se kvůli vytrvalému dešti přesunulo z hradního nádvoří do letního kina v Zámecké zahradě, kde bylo alespoň z části kryté pódium. V pátek dopoledne děti shlédli pořad *Dudáci hrají dětem* (rež. Zdeněk Mišurec, konferoval Petr Jančařík), který jim ukázal dudy, dudácké muziky a tance v zúčastněných zemích, jakož i výsledky práce dětských dudáckých kapel. Odpoledne proběhl

---

⁶³ Tamtéž, s. 36.

⁶⁴ Tamtéž, s. 37.

⁶⁵ Tamtéž, s. 38.

⁶⁶ Tamtéž, s. 39.

pořad *Dudáci hrají všem*, zaměřený na konfrontaci současných forem uplatnění dud v lidové hudební praxi u nás i v zahraničí.⁶⁷ Páteční večer patřil *I. festivalovému koncertu* (rež. Jiří Janoušek, konferoval Petr Jančařík). V sobotu se konalo několik akcí, z nichž unikátní byl koncert v kostele sv. Markéty *Dudy a duchovní hudba* (rež. Josef Režný), kde zazněly bretaňské duchovní písně. Dalším pořadem *S dudami od tradice k popu* (rež. Jiří Janoušek, konferoval Alexander Hemala), kde měli lidé možnost se dozvědět, jak se dudácká tradice prolíná s různými hudebními žánry. Týž den se konal také pořad *Le Salon de Madame Victoire* (rež. Josef Režný). Večerní druhý festivalový koncert – *Dudácké impresi* (rež. Karel Krasnický) byl poetickým spojením literárních klenotů s prameny evropské i naší dudácké kultury. S pietní vzpomínkou na Zdeňka Podskalského ho uváděla herečka Jiřina Jirásková.⁶⁸ Domácí dudáci z celé republiky se představili v neděli dopoledne v pořadu *Když české dudy zní* (rež. Zdeněk Bláha, konferovala Věra Rozsypalová). Ve 13 hodin prošel průvod dudáků městem a ve 14 hodin zazněly fanfáry, které zahájily závěrečné *Galakoncerty*, které proběhly současně na nádvoří hradu (rež. Josef Režný a Jiří Janoušek, konferovala Jana Retková) a v Zámecké zahradě (rež. Karel Krasnický a Zdeněk Mišurec, konferovaly Jana Smutná a Věra Rozsypalová).

Na 11. MDF dorazilo belgicko - německý sdružení hráčů na barokní hudební nástroje *Le Salon de madame Victoire – Ensemble de musique baroque*. V rámci jejich vystoupení se vyskytly komplikace, když dva ze členů nebyli puštěni přes hranice kvůli neplatným pasům. Program musel být během několika hodin změněn a upraven, aby vše proběhlo k oboustranné spokojenosti. Dále dorazili dudáci z Francie – taneční skupina *Ar rouedou glas – cercle celtique* ukázala tradiční bretaňské tance. Dále dorazil několásobný francouzský účastník *Kevrenn de Brest St. Mark*. Zejména dětské publikum pobavil *Ton Van Halteren* z Holandska, který hrál na dudy a současně ovládal loutku dudáčka. Itálie

---

⁶⁷ Tamtéž

⁶⁸ Tamtéž

se představila dvěma soubory – Gruppo folkloristico di morolo a Musica di Zampogna. Obě skupiny ukázaly obecenstvu bohatství italského folkloru tanečního, hudebního a písňového.⁶⁹ Maďarští dudáci Magyar dudások ukázali své tradiční folklorní umění, které je úzce spojeno s tradiční lidovou hudbou a obejde se bez nadměrné stylizace. Z Rumunska přijel folklorní soubor Bradetul (neboli Větvička.). Používali dlouhé pastýřské trouby, pomocí nichž chtěli prezentovat prostředí horských salaší. Každý dudák si dudy vyráběl sám. Každé dudy jinak ladily a dohromady tvořily zvláštní bzučivý zvuk. Poprvé se na festivalu prezentovala samostatná Slovenská republika. Dorazila skupina Slovenské folklorné združenie z Bratislavy. Podruhé do Strakonice dorazila skupina Hofgesindt Weimar ze Spolkové republiky Německo. Serbska rejowanska skupina ze Smjerdzaceje přijela se skupinou Serbska folklorna skupina Sprjewjan a dohromady vytvořily taneční představení, které sice bylo poznamenáno profesionalizací taneční techniky, ale přijato bylo velmi srdečně. Opět se představil také soubor z Berlína Spilwut. Prezentovali se svým typickým vystoupením kejklířů, šašků a komediantů. Ze Španělska měl dorazit soubor Grupo de danzas el forgat Valencie. Jejich vystoupení doprovázely kytary, kastaněty, dechové dudy, bubny, šalmaje. Opět nezklamali a s železnou pravidelností dorazilo Northumberlandské duo a skupina Neilston and District Pipe Band doprovázená taneční skupinou Craigie scotish country dance group.

Z domácích souborů se představily jednak soubory ze Strakonicka (Dětská dudácká muzika LŠU Blatná, Dětská dudácká muzika LŠU Strakonice, Chlapecká a dívčí dudácká muzika LŠU Strakonice, Nektarka, Pošumavská dudácká muzika, Prácheňský soubor písní a tanců) a dále skupiny Brněnští gajdoši z Brna, z Prahy soubor Dokolečka, z Českých Budějovic soubor Furiant a Malý furiant, z Rokycan skupina Rokytka

---

⁶⁹ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c., d. s. 40.

a Sluníčko, z Českého Krumlova soubor písní a tanců Růže a z Horní Břízy soubor písní a tanců Úsměv.

5.2.3 12. MDF 22. - 25. 8. 1996

Uplynuly dva roky a na konci léta 1996 se opět konal, tentokrát již 12. MDF. Po stránce programové se festival nikterak nelišil od minulých ročníků. Divákům byla poskytnuta rozmanitá nabídka pořadů, z nichž si každý vybral, co chtěl. První den pořádní festivalu, ve čtvrtek, se v sále Městského domu kultury konalo setkání všech zahraničních i domácích souborů. Ve 20 hod. se vydal průvod na cestu městem a ve 22 hod. na hradním nádvoří byl festival oficiálně zahájen *Mezinárodním dudáckým kasacím*. V pátek dopoledne byly na programu vystoupení věnovaná dětem. Odpoledne se potom konal pořad *Dudácké setkání pod věží se soubory z Bretaně, Maďarska a Skotska*. Koncert *Dudy a duchovní hudba*, který se konal na minulém festivalu v roce 1994 v kostele sv. Markéty, byl pro velký úspěch zrealizován i letos. S tím rozdílem, že se koncert tentokrát neodehrál v kostele sv. Markéty (strakonický katolický farní úřad si to nepřál), nýbrž v sále domu kultury. První koncert *Bretaňská duchovní hudba* v podání skupiny Kevrenn de Brest St. Mark měli návštěvníci možnost vyslechnout v sobotu dopoledne, ve 14 hod týž den se koncert opakoval. Mezitím se na nádvoří hradu konal odpoledne pořad *Dostaveníčko českých dudáků*. Poté následoval program *Koncertantní dudy* uvedený opět v domě kultury. Večer se uskutečnil koncert na hradním nádvoří *Zadudej, dudáčku, zadudej...* V neděli dopoledne uspořádal Zdeněk Bláha *Chodský dudácký koláč*, kde vystoupily skupiny z oblasti Chodska – Chodský soubor a Mráček z Mrákova, Malá selská muzika gymnázia J. Š. Baara z Domažlic, mužský sbor Haltravan z Klenčí, Národopisný soubor z Postřekova. Za velkého obdivu diváků se v neděli opět konal slavnostní průvod městem zakončený závěrečným *Galakonzertem*. Divákům, kteří se na něj přišli podívat, se naskytl krásná podívaná. Bretaňci, Skotové a Španělé si na

závěr koncertu zahráli českou píseň *Kdyby byl Bavorov* a za její melodie a obrovského potlesku pomalu odešli z pódia.

Poprvé se festivalu ve Strakonících zúčastnil soubor Radnevo z Bulharska, kteří představili písně a tance z Trákie. Hra bulharských dudáků je pro nás neobyčejná tím, že se pohybuje ve velice složitých rytmech, zvýrazňovaných bubnem.⁷⁰ Z Maďarska dorazila skupina Sívöltö. Nebylo jich mnoho, ale i tak dokázali bravurně ukázat své umění. Rakouský soubor Bock und Leiermusik Kremsmünsterer ukázal podobnost se zvyklostmi v jižních Čechách. Jsou zvyklí hrát na dudy při různých slavnostních příležitostech, jako jsou např. svatby. Trochu netradičně se představil soubor ze Spolkové republiky Německo, Hofgesindt Weimar, kteří zpracovávají rozmanitá témata, jenž nemusí být folklorního původu. Po čtyřech letech se do Strakonic opět podívali členové souboru Real Banda de gaitas ze Španělska a Anadolu folkdance group z Turecka. Španělé byli s 56 účinkujícími nejpočetnějším souborem festivalu. Turci ukázali své lidové tance, vyznačující se hbitostí a radostí z pohybu. Z Velké Británie dorazilo tradičně Northumberlandské duo, nově také taneční skupina Sallyport sword dancers, která divákům ukázala mečové tance. Samozřejmě nemohli chybět zástupci Skotska, Neilston and District Pipe Band. Veliké umění ukázal světoznámý virtuos na irské varhany Tommy Martin z Irska. Na festivalu samozřejmě nechyběli zástupci Francie, kteří, jak je uvedeno výše, opět vystoupili s koncertem bretaňské duchovní hudby.

Z dalších českých zástupců se 12. MDF zúčastnili: Dětská dudácká muzika ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Pošumavská dudácká muzika ze Strakonic, Prácheňáček ze Strakonic, Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonic, Sluníčko z Rokycan, Soláň – Hutisko – Solanec, Strakonická dudácká muzika ze Strakonic, soubor písní a tanců Úsměv z Horní Břízy.

---

⁷⁰ Tamtéž, s. 44

V rámci 12. MDF se konalo 2. mezinárodní symposium na téma dudy a tanec. Tematicky šlo o velmi neobvyklou a vyhraněnou akci. Pořadatelem byl Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR v Praze ve spolupráci s Městským kulturním střediskem ve Strakonících. Konference se účastnilo celkem 16 odborníků z 5 zemí. Jejich referáty přibližovaly jednak problematiku dudácké hudby a tance v jednotlivých zemích, a jednak se zabývaly obecnými etnomuzikologickými a etnochoreologickými otázkami. Zahajovatelem sympozia byl Josef Režný, který v úvodu stručně shrnul tradici Mezinárodních dudáckých festivalů ve Strakonících.⁷¹

5.2.4 13. MDF 27. – 30. 8. 1998

Tento ročník se pyšnil největším zastoupením účinkujících za celou historii festivalu. Dorazilo dvacet jedna zahraničních a sedmáct českých souborů. Soubory se poprvé představily veřejnosti při čtvrtěčném večerním průvodu městem na *kasací*. V čele průvodu jela na pivovarském voze taženém párem valachů Dudácká muzika Prácheňského souboru, za ní pak vůz se starostou, doprovázený světloňoši.⁷²

Úvodní koncert konferoval Petr Jančařík. V pátek dopoledne se děti mohli těšit na pořad *Švandovo dudy, pískají všudy*. Odpoledne se konalo *Dostaveníčko pod Rumpálem*, kde byly představeny některé zahraniční soubory. Večer se uskutečnil koncert *Vítejte ve Strakonících*. V sobotu přes den proběhlo několik programů, při nichž si každý divák přišel na své. Večer se potom konal hlavní koncert *Zadudej, dudáčku, jak umíš, jak ty mejm nožičkám rozumíš*. V neděli dopoledne proběhl pořad *Byl tu jeden gajdoš – aneb putování s gajdami Moravou a Slezskem*. Završením byl průvod městem a následný *Galakonzert* festival ukončil.

⁷¹ SPURNÝ, Tomáš. Mezinárodní dudácké symposium ve Strakonících 1996. *Český lid* 1997, roč. 84, s. 243-245.

⁷² REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 47.

Nově se na tomto ročníku představila skupina Avalanche z Lotrinského Metz. Sedm dudáků hrálo zpěvačce, která při zpěvu ještě vodila loutky tanečníků. Z Francie dorazila známá skupina Kevrenn de Brest St. Mark a Cercle celtique ar rouedou glas. Nápadná byla skupinka tří velmi veselých „potulných muzikantů“ z Holandska, skupiny Hailander. Jeden dudák a dva bubeníci rozdávali dobrou náladu po celý průběh festivalu jak na jevišti, tak během průvodu dudáků městem. Několika soubory se mohla pyšnit Itálie. Soubor Calamus si získal pozornost hlavně díky svému tanci s májkou. Concordia a launeddas je další italský soubor, který se přijel představit. Jedenáct hudebníků hrálo na kvalitní repliky starých nástrojů. Další italskou skupinou byl taneční soubor Tradicioni popolari di Selegas, který má ve svém repertoáru tance ovlivněné antickým uměním. Bohemian music and dance company – Puhoi – Nový Zéland předvedl dramatické pásmo o českých vystěhovalcích na Nový Zéland a jejich osudech. Mezi účinkujícími byli i přímí potomci českých vystěhovalců a jejich hudba se skládala z dud, houslí a akordeonu. Ze spojených států amerických dorazila skupina Washington memorial pipe band využívající styl skotských bandů. Dále přijeli Magyar dudazenekar z Maďarska, Dudziarska kapela z Polska, Kleine dudelsackmusik z Rakouska, Slovenské gajdošské združenie. A několik německých skupin - formace La Sordellina a Duo les Berges d'Arcadie se uvedli jako vynikající hudebníci v rámci koncertu vážné hudby. Spolu s nimi z Německa přijel soubor Serbski folklorny ansambl Slepó a Instrumentalne skupina Sprjewjan. Hudební a taneční skupina z Bavorska Mietrachinger Musikanten und Tanzgruppe des Waldvereins Deggendorf se ve svém kraji snaží znovu obnovit dudáckou muziku. Ze Španělska Real banda de gaitas a z Velké Británie známé Northumberlandské duo.

Českými soubory na 13. MDF byly: Brněnští gajdoši, Dětská dudácká muzika ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Liberec, Gajdošská muzika ze Strání, Gajdošská sestava cimbálové muziky Josefa Černíka ze Zlína, Horňácká muzika z Velké nad Velikočkou, Komorní

folklorní soubor ZUŠ Praha, Pálava z Mikulova, Pošumavská dudácká muzika ze Strakonic, Prácheňáček ze Strakonic, Prácheňský soubor písní a tanců ze Strakonic, Rožmberská kapela z Prahy, Soláň z Rožnova pod Radhoštěm, Strakonická dudácká muzika ze Strakonic, Valašský vojvoda z Kozlovic a Vycpálkův soubor písní a tanců z Prahy.

5.3 Mezinárodní dudácký festival v novém tisíciletí

O festivalu od roku 2004 se dozvídáme pouze z festivalových programů a novinových článků. V roce 2012 byly ve *Zpravodaji města Strakonice* v rubrice „Pohled do historie“ ve stručnosti shrnuty všechny ročníky festivalu, mj. i ty od roku 2000. Následující odstavce tedy budou souhrnem informací z těchto dostupných pramenů.

5.3.1 14. MDF 24. – 27. 8. 2000

Tvář a průběh festival se po roce 2000 nijak zvlášť nezměnily. Jediná změna byla v tom, že se rok od roku zvyšoval počet účinkujících. *„V posledních desetiletích se v Evropě začalo projevovat zřetelné oživení zájmu o původní nebo aktualizované formy folklóru, o lidové hudební nástroje a z našeho pohledu zejména o dudy. S různými původními typy dud, s jejich většinou zdařilými rekonstrukcemi a replikami, ba i s hybridními inovacemi, s tradičně či netradičně pojatým nástrojovým sdružováním v podání souborů a skupin bylo a je možno se setkávat právě na mezinárodních dudáckých festivalech ve Strakonících.“*⁷³

Ve čtvrtek se po průvodu dudáků městem konalo na hradním nádvoří kasací. V pátek dopoledne patřilo zahraničním účastníkům MDF, kteří se při programu *Zahajovací matiné*, měli možnost vzájemně poznat. Poté se konal pořad *Dudák všude bratra má...*, kde proběhlo setkání sólových dudáků. Odpoledne měli diváci možnost shlédnout pořad *Dudácké kontrasty*. Večer se sešli velké zahraniční soubory v prvním

festivalovém koncertu *Dobrý večer, festivale*. V sobotu dopoledne se na hradním nádvoří odehrál pořad *Kamení a dudy najdeš v Čechách všudy*,,, Setkali se na něm Strakonická dudácká muzika, Pošumavská dudácká muzika a soubor Úsměv z Horní Břízy. K večeru se v sále Domu kultury konal *Koncert dudácké hudby* – ohlasy různých dob a žánrů. Vystoupili Hurdy – Gurdy (trio z Prahy), Camerata Rustica (osmičlenný soubor převážně studentů pražských vysokých škol), Steyerische Bordunmusik z Rakouska a Hofgesindt Weimar z Německa. Druhý večerní festivalový koncert nesl název *Z dudáckého světa aneb „Strakonické posvícení samá trachtace jako v pohádce bez konce, samý smích a samý zpěv a samá legrace, dudy k tomu hrajou do tance.“* Na polský soubor Beskydu Žiwieckého navázali slovenští Fašangovníci a uzavíral to Prácheňský soubor písní a tanců. V neděli dopoledne byl na programu pořad dětských dudáků *Cestou necestou dudáčci jdou...* - účinkovali v něm Prácheňáček a Malá dudácká muzika ze Strakonice, Rokytická z Rokycan, Dětská dudácká muzika z Blatné, Meteláček z Plzně, Michael a Helga Vereno z Rakouska, dětské soubory z Gruzie a Bulharska a dudáčci z Domažlic, Františkových Lázní a Chebu. Závěr festivalu představoval *Galakoncet – V Strakonících dudy hučí*. Vystoupili zde všechny zahraniční soubory a skupiny.

Objevilo se několik nových pořadů, např. ten, v němž se představilo Slovensko a jeho gajdošská tradice – Gajdošská muzika Jozefa Zboroňa, Gajdošská muzika, Skaličan – lidová muzika ze Skalice, dětský soubor Kobylka a již výše uvedení Fašiangovníci. Jinak byla koncepce stejná jako vždy, pořady pro děti, přehlídky jednotlivých souborů. Již klasicky největší úspěch sklidili kasací, koncerty vážné hudby a hlavní večerní pořady.

Ze zahraničních účastníků dorazily soubory Gaidonitsa z Bulharska, Gwik – Alet z Francie, Sakartvelo z Gruzie, Hailander z Holandska, Německa, Te Hau Taki z Nového Zélandu, Zespol pieśni i tańca ziemia zywiecka z Polska, Hümmelchen duo z Rakouska, Doina Baraganului z

---

⁷³ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 51.

Rumunská, Šüvyr z Ruska, Real Banda de gaitas ze Španělska, Northumberlandské duo a Neilston and District Pipe Band z Velké Británie.

V roce 2000 poprvé na festival dorazil dětský soubor Sakartvelo z Gruzie. Hlavní jeho složku tvořili tanečníci a tanečnice, které doprovázeli dva dudáci, kteří předvedli dechové nástroje čimpoi.

Samozřejmě nemohli chybět ani zástupci českého folklóru. Kromě výše uvedených souborů dorazili: Dudácké duo ZUŠ Cheb, Duo Dudalka ZUŠ Domažlice, , Lidová muzika ZUŠ z Františkových Lázní, Prácheňáček ze Strakonice.

V rámci festivalu se uskutečnilo 6. mezinárodní dudácké sympozium, výstava *MDF 1967-1998 ve fotografii* a v hradu byla otevřena expozice *Dudy a dudáci v Čechách*.

5.3.2 15. MDF 22. – 25. 8. 2002

V létě roku 2002 postihly republiku ničivé záplavy. Voda se dostala i do prostor hradu, kde se odehrává většina festivalových programů. Do poslední chvíle nebylo jisté, zda se festival vůbec uskuteční. Do prací na odstraňování škod se zapojilo mnoho lidí a vše se do 22. 8. stihlo.

Koncepce pořadů se opět v podstatě neměnila - ve čtvrtek průvod městem a následné dudácké *kasací* na hradním nádvoří, konferoval Petr Jančařík. V pátek se konal pořad *Zahajovací matiné* (režiroval Zdeněk Vejvoda) na nádvoří hradu, který divákům představil soubory ze všech zemí. Pořad se režisérovi velmi povedl. Jak píše Zdeněk Mišurec: „*Zdařilo se mu to nejen promyšleným řazením jednotlivých vstupů, ale i vlastním pečlivě připraveným a osobně reprodukováným průvodním slovem*“.⁷⁴ Pod vedením Zdeňka Vejvody se také uskutečnil sobotní pořad *Zdaleka přišli, dudy si nesli*, kde společně vystoupili čeští a zahraniční dudáci. Nejlepší

⁷⁴ MIŠUREC, Zdeněk. 2002 - Strakonice 2002. *Národopisná revue*, roč. 12., s. 233.

domácí a zahraniční dudáci se představili v pořadu *Dudparáda pod Rumpálem*, režírovaný Zdeňkem Bláhou. V sobotu v podvečer v Domě kultury proběhl pořad *Dudácké kontrasty*, vedený Josefem Režným. Tento na slovo vzatý znalec vývoje evropských i vzdálenějších typů dud seznamoval posluchače odborným výkladem i ukázkami hry na dudy různého vývojového stupně a původ, v kontrastních seskupeních s hudebními nástroji charakteristickými pro jednotlivé národy a regiony, jak se dochovaly v jejich tradicích a jak se uplatňovaly v proměnách prostoru a času od pradávných dob až do současnosti.⁷⁵

V pátek večer se na jevišti letního kina uskutečnil koncert *Všechny krásy světa* (režírovaný Karlem Krasnickým a uváděným Věrou Rozsypalovou), kdy Prácheňský soubor písní a tanců vítal výběr zahraničních dudáků. Mnoho skupin ovšem překračovalo daný čas a proto se koncert protáhl (21.00 – 0.30 hod.).

Sobotní dopoledne diváci mohli navštívit Režného program *Klenotnice ze středo-evropské dudácké zóny*, kdy Režný spolupracoval se Zdeňkem Bláhou. V této spolupráci vznikl také sobotní program *Jihočeské proměny*. Cílem obou autorů bylo umožnit publiku nahlédnout do vývojového procesu lidové hudební kultury sousedících středoevropských etnik – česko – německo – rakouského a polského.⁷⁶ V podvečer měli diváci možnost v Domě kultury shlédnout pořad *Z keltských pramenů*. Nedělní dopoledne tradičně patřilo dětskému pořadu⁷⁷ a po obědě se opět všichni sešli u Domu kultury a vydali se na průvod městem zakončený *Galakonzertem*. Ten probíhal opět pod vedením Josefa Režného a ukázal divákům nejzajímavější vystoupení zástupců všech států.

Tento rok do Strakonic nedorazili žádní účinkující, kteří by ve Strakonicích ještě nebyli. Ze zahraničí dorazily soubory z Bulharska

---

⁷⁵ Tamtéž

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ Režisérka S. Němejcová pozvala osm českých dětských souborů jeden zahraniční z Bulharského Slivenu. Děti většinou tancovaly tance párové i kolové.

(Trakijče), Francie (Kevrenn de Brest St. Mark), Holandska (Hailander), Irska (Pipeline), Itálie (gruppo folklorico „I Nuovi Zampognari“ a Concordia a Launeddas), Maďarska (Süvöltö), Německa (Hofgesindt Weimar, De Swen a Kleine dudelsackmusik) Nového Zélandu (Te Hau Takl), Polska (Regionalny zespól Koniaków), Rakouska (Brauchtumsgruppe Österreich a Steyrische Bordunmusik), Španělska (Banda de Gaitas de Pontevedro), Velké Británie (Neilston and District Pipe Band).

Z České Republiky se jednalo o soubory: Blaťácký soubor ze Ševětína, Dětská dudácká muzika ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Furiant z Českých Budějovic, Jiskřička z Plzně, Jitřenka z Českého Krumlova, Mladinka z Plzně, Písečan z Písku, Pošumavská dudácká muzika, Prácheňáček, Prácheňský soubor písní a tanců, Strakonická dudácká muzika ze Strakonic, Rokytická z Rokycan, Růže z Českého Krumlova, Úsvit A Úsvitáček z Českých Budějovic.

V rámci 15. MDF se uskutečnilo také 7. mezinárodní dudácké sympozium a byla představena nová kniha mapující historii prvních patnácti ročníků festivalu Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice.⁷⁸

5.3.3 16. MDF 26. – 29. 8. 2004

Novinkou v tomto ročníku se staly noční programy. Jednalo se o pořady Zdeňka Bláhy, které probíhaly na schodech kulturního domu s názvem, *Když dudy zabečí, písničky vyskočí* (pátek) a *Písničky vyskočí, když dudy zabečí* (sobota). Překvapením bylo také vystoupení starosty města Pavla Vondryse s Josefem Režným. Společně si na úvodním *kasací* zahráli na dudy.

Čtvrtek patřil již tradičně průvodu všech účastníků městem a následnému dudáckému *kasací*. Zahraniční soubory se představily v pátek dopoledne v pořadu zvaném *Zahajovací matiné* (režie Zdeněk

---

⁷⁸ REŽNÝ, Josef, VESELÁ Irena. c. d., s. 59.

Vejvoda). V pátek večer proběhl na schodech Domu kultury noční pořad *Když dudy zabečí, písničky vyskočí*. Vystoupily zde Domažlická dudácká muzika společně se Strakonickou dudáckou muzikou.

Festival se také nesl ve znamení významného životního jubilea J. Režného. V roce 2004 totiž oslavil své 80. narozeniny. Na jeho počest se v sobotu dopoledne v kulturním domě konal pořad režírovaný manželkou Věrou a Zdeňkem Bláhovými *Legenda Josef Režný*. Večer v sobotu se ve 20. hod. konal II. festivalový koncert, který nesl jméno *Letem světem s čertovským měchem*. Ve 22. 30. měli lidé možnost si přijít zazpívat společně s Konrádyho dudáckou muzikou z Domažlic a s kapelou Prácheňského souboru ze Strakonice. Pořad nesl název *Písničky vyskočí, když dudy zabečí* a konal se opět na schodech Domu kultury.

V neděli ve 13 hod. prošel průvod všech účastníků festivalu městem. Odpoledne se poté konal závěrečný *Galakonzert* v letním kině.

Ze zahraničních souborů dorazily: Dudácké duo Michaela Cwacha A Airan Sheets (USA), Hailander (Holandsko), I Nuovi Zampognari (Itálie), Kleine dudelsackmusik aus Cham (Německo), Magyar dudazenekar (Maďarsko), Music school Filip Kutev (Bulharsko), Neilston and Distrikt Pipe Band (Skotsko), Ponitran (Slovensko), Real banda de Gaitas (Španělsko), Robson'S Choice (Velká Británie), Salzburger Bockspiele (Rakousko), Steyrische Bordunsmusik (Rakousko), Ziemia Zywiecka (Polsko).

Z domácích souborů do Strakonice přijely: Dětská dudácká muzika ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Domažlická dudácká muzika (Domažlice), Duběnka (Hodonín), Gajdošské združení z Rožnova pod Radhoštěm, Jitřenka (Český Krumlov), Jiskříčka (Plzeň), Jitřenka (Český Krumlov), Konrádyho dudácká muzika (Domažlice), Mladinka (Plzeň), Písečan (Písek), Pošumavská dudácká muzika (Strakonice), Prácheňáček (Strakonice), Prácheňský soubor písní a tanců

(Strakonice), Rokytka (Rokycany), Strakonická dudácká muzika, Šumava (Klatovy), Úsvitáček (České Budějovice).

V rámci 16. MDF se konalo také 8. dudácké sympozium a staročeský jarmark. Představena byla také Režného publikace „Po stopách dudáků na Prácheňsku“.

5.3.4 17. MDF 24. – 27. 8. 2006

Čtvrtek tradičně patřil slavnostnímu průvodu dudáků městem a následním dudáckému kasací na hradním nádvoří.

Novinkou na 17. ročníku MDF byl páteční pořad v kině Oko, kde byly divákům představeny dva dokumentární filmy s dudáckou tematikou. První z nich se jmenoval *Call of dudy* a ukazuje českou dudáckou tradici z pohledu cizince. Jedná se o dlouhometrážní dokument natočený texaským rodákem Jefem Brownem. Přibližuje osoby a místa, kde se po staletí udržuje stará dudácká tradice. Dokument vznikl v roce 2004 v Domažlicích, Strakonících, v Písku a také v sousedním Bavorsku. Je obohacen o svěží archivní citace, sleduje sběratelskou cestu Josefa Režného, názory českých i zahraničních muzikantů, žánrové přesahy směřující od klasické dudácké písničky k folku a rocku. Film je zpracován v české, anglické a německé verzi.⁷⁹ Druhý film byl o výrobě dud, v němž se představil výrobce dud Pavel Číp ze Zubří na Moravě. V pátek odpoledne na nádvoří strakonického hradu vystoupil Prácheňáček s pořadem *Hejbejte se kosti moje* (režie Jaroslav Bašta) a současně v domě kultury probíhal pořad režírovaný Zdeňkem Vejvodou *Narodil se dudáček – oženil se chudáček*. Večer patřil představení domácích i zahraničních souborů pod vedením Zdeňka Bláhy. Opomenout se nesmí ani noční pořady. V pátek v noci se na schodech domu kultury konalo

⁷⁹ Dostupné z <http://www.lidovakultura.cz/print.aspx?aid=81> [cit. 2013-03-11]

Putování s předničkou za dudáckou písničkou. Vystoupily zde Domažlická dudácká muzika a Malá muzika Rokytka z Rokycan.⁸⁰

V sobotu dopoledne proběhl na nádvoří komentovaný pořad *Z karpatských pramenů*, kde Zdeněk Tofel představil dudáky ze Slovenska a Polska. Odpoledne vystoupili v letním kině, v pořadu *Když na Chodsku kozlík zabečí*, pod vedením Zdeňka Bláhy, Národopisný soubor Postřekov, Chodský soubor Mrákov, Konrádyho dudácká muzika, soubor Haltravan z Klenčí, Domažlická dudácká muzika a členové různých rodinných skupin. Večer se na hradním nádvoří představily domácí a zahraniční soubory. Poté se před strakonickým pivovarem konal noční pořad *Dudák, bez piva chudák*.

Poprvé se v rámci festivalu konala v neděli *Mezinárodní dudácká mše*. Poté byly v kulturním domě představeny dětské soubory, a to v pořadu Věry Rozsypalové *Táto, mámo, pojd'te si hrát...* Na jejich vystoupení navázal slavnostní průvod městem. Odpoledne se ještě konaly dva pořady, jeden na hradním nádvoří a druhý v letním kině.⁸¹

Ze zahraničí vystoupili: Anadol (Turecko), Asociation culturette el salam (Alžírsko) Bann-Heol (Francie), Brabants volksorkest (Belgie), Calamus (Itálie), Doina (Rumunsko), Gajdošská muzika Goluska (Slovensko), Gernátovci – Kysučan – Turzovka (Slovensko), Hailander (Holandsko), Hofgesindt Weimar (Německo), Madara (Bulharsko), Manol Radichev (Bulharsko), Neilston and District Pipe Band (Skotsko), Real banda de Gaitas (Španělsko), Robson's Choice (Velká Británie), Salzburger Bockspiele (Rakousko), Serbska folklorna skupina Sprjewjan (Německo). Serbska rejowanska skupina Sprjewjan (Německo), Skupina Jpsefa Kawuloka (Polsko), Skupina Tomaša Iwanova (Polsko), Steyrische Bordunmusik (Rakousko), Tatranský gajdoši ze Zakopaného (Polsko), Tine Rožanc (Slovinsko).

⁸⁰ ULRYCHOVÁ, Marta. XVII. Mezinárodní dudácký festival Strakonice, 24. 8. – 27. 8. 2006. *Český lid*. 2007, roč. 94, s. 78.

⁸¹ Tamtéž, s. 78-79.

Domácí účinkující 17. MDF byli: Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Dětský folklorní soubor Postřekov, Domažlická dudácká muzika (Domažlice), Festivalové komorní sdružení (Praha), Gajdošská muzika Valdka Zogaty (Třinec), Gaudeamus (Praha), Haltravan (Klenčí pod Čerchovem), Chodský soubor Mrákov (Mrákov), Jitřenka (Český Krumlov), Konrádyho dudácká muzika (Domažlice), Mladinka (Plzeň), Národopisný soubor z Postřekova, Prácheňáček (Strakonice), Prácheňský soubor písní a tanců (Strakonice), Radeč (Rokycany), Rokytka (Rokycany), Sluníčko (Rokycany), Strakonická dudácká muzika, Tiferet (Znojmo), Úsměv (Horní Bříza)

5.3.5 18. MDF 21. – 24. 8. 2008

Rok od roku obliba dudáckých festivalů stoupala a rok 2008 toho byl jen důkazem. XVIII. navštívilo třicet šest tisíc diváků, což bylo podle organizátorů dvakrát více, než při předcházejícím ročníku. Mělo to ovšem i své stinné stránky, ne všichni se dostali na programy, které si vybrali. „*Chtěl jsem vidět dudácké kasací. „... „Než jsem přišel u pokladny na řadu, lístky došly“.*⁸²

Tradičně festival začínal ve čtvrtek, kdy se uskutečnil průvod městem. Ten byl zakončen dudáckým kasacím na hradním nádvoří. Druhý den byly na programu různé pořady, při kterých se prezentovaly dudácké tradice z různých koutů jak naší republiky, tak světa. Večer se konalo *Dudácké dostaveníčko* na schodech kulturního domu.

Sobotní festivalový den zahájil koncert duchovní hudby v kostele sv. Markéty. Poté se konaly různé pořady a tento den byl zakončen nočním koncertem VUS Ondráš z Brna s názvem *Povedená sezóna aneb z každého rožku trošku*.

---

⁸² PETRÁKOVÁ, S. Na kasací se všichni nedostali, lístky byly vyprodané. *Strakonický deník*, 26. srpna 2008, Strakonicko, s. 2.

V neděli se konala mezinárodní mše, následoval komponovaný pořad dětských folklórních souborů z jižních Čech a slavnostní průvod městem. Čtyřdenní dudáckou sešlost poté zakončil *Galakonzert* na rozloučenou, kde se představili všichni účinkující.

V tomto ročníku se rozšířila nabídka nočních koncertů, které začínají až po skončení hlavního večerního programu. Jednalo se o *Konzert středověkých dud* ve čtvrtek a v pátek se mělo konat již zmíněné *Dudácké dostaveníčko* českých souborů na schodech kulturního domu, což ovšem bylo kvůli nepřízní počasí přerušeno a přesunuto dovnitř. Dále v noci proběhl koncert kapely *Chodské vlny*. Novým prostorem dudáckého festivalu bylo pódium u strakonického pivovaru, kde se v sobotu konal noční pořad vybraných českých muzik.

Poprvé do Strakonice zavítala dudácká skupina Abra z Lotyšska. Dále přijeli: Abra (Lotyšsko), Anadolu (Turecko), Association culturette el salam (Alžírsko), Bagad plougastell et cercle du croisty (Francie), Doina baraganului, Highlander (Holandsko), Jagadamba brass band (Indie), Limbrant (Belgie), Neilston and District Pipe Band (Skotsko), Ponitran (Slovensko), Real banda de Gaitas (Španělsko), Robson's Choice (Velká Británie), Salzburger Bockspiele (Rakousko), Steyerische Bordunmusik (Rakousko), Tine Rožanc (Slovinsko), Westmidland fire service Pipe & Drum band (Velká Británie) a Zespol regionalny Koniaków (Polsko).

Z České Republiky se festivalu v roce 2008 účastnili: Blatenští dudáci ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Dyleň (Karlovy Vary), Meteláček (Plzeň), Mladá dudácká muzika Strakonice, Modřenec (Praha), Mráček (Mrákov), Prácheňáček (Strakonice), Prácheňský soubor písní a tanců (Strakonice), Sluníčko (Rokycany).

5.3.6 19. MDF 26. – 29. 8. 2010

Tento rok probíhala rekonstrukce strakonického hradu. Do poslední chvíle nebylo jisté, zda se dokončovací práce stihnou včas před

zahájením festivalu. Jak uvedla ředitelka Domu kultury Eva Dresslerová: „*Obavy, jestli se všechno stihne dokončit včas, samozřejmě byly. Poprvé jsme na nádvoří mohli ve čtvrtek. Stavěli jsme pódium a pod námi stále ještě pracovali řemeslníci. Myslím, že to byl tlak pro obě strany, ale teď už je jisté, že festival na hradě bude*“.⁸³

Festival se konal pod záštitou prezidenta Václava Klause. Ten se také účastnil zahájení festivalu a Kasací 26. 8. 2010. Představilo se více než 1000 účinkujících z 15-ti evropských států. Festival měl u diváků obrovský úspěch, přijelo jich přes 30 000. Jak uvedl Zdeněk Bláha, předseda programové rady festivalu, k úspěchu tohoto ročníku přispěla mimo jiné i kvalitní dramaturgie jednotlivých programových bloků. „*Úspěšným tahem bylo zařazení dvou nových pořadů - Středověké dudy a S dudami na jedné vlně, které dokázaly, že dudáckou hudbu je možné kombinovat například i s rockovými prvky*“, řekl Bláha.⁸⁴

Jinak se programová nabídka zase o moc nelišila od minulých. Zmiňme např. koncerty *Chodské vlny* a dudáckých muzik věnujících se středověku. Rok 2010 byl životním jubileem Zdeňka Bláhy, který byl dlouholetým členem programové komise MDF. Na jeho počest se konal pořad *K 80. narozenin dudáka Zdeňka Bláhy*. Obdiv sklidilo *Dudácké dostaveníčko s Jihočeskou filharmonií* a *Koncert duchovní hudby*. Regionální pořady se tentokrát zaměřily na Prácheňsko a Moravu se Slezskem. Objevily se také dva nové pořady, a to *Noční dudácký bál* a hravý neformální pořad pro malé děti v parčíku za hradem.

A ze zahraničí: Abra (Lotyšsko), Anadolu (Turecko), Bagad plougastell et cercle du croisty (Francie), Brauchtumsgruppe Salzburg (Rakousko), Concordia a launeddas (Itálie), Dcrease 's Buffoon theatre (Bělorusko), Griff trio (Belgie), Hailander (Holandsko), Hungarian bagpipe orchestra (Maďarsko), Madara (Bulharsko), Neilston and District Pipe Band (Skotsko), Ponitran (Slovensko), Real banda de Gaitas (Španělsko),

⁸³ ALEŠOVÁ, K. Zahrát si přijel i dudák z Afriky. *Strakonický deník*, 24. 8. 2006, Strakonicko, s. 2.

Real banda de Gaitas (Španělsko), Robson's Choice (Velká Británie), Steyerische Bordunmusik (Rakousko), Thrakiki Estia of Kavala (Řecko), Tine Rožanc (Slovinsko), Trittfest (Německo), Westmidland fire service Pipe & Drum band (Velká Británie), Zespol regionalny Koniaków (Polsko)

Z domácích účastníků dorazili: Blaťácký soubor (Ševětín), Blatenští dudáci ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Gajdošská muzika Valdka Zogaty (Třinec), Dyleň (Karlovy Vary), Elčovická dudácká muzika (Lčovice), Horňáčtí hudci (Brno), Jitřenka (Český Krumlov), Kyjovánek (Kyjov), Písečan (Písek), Podlužáčtí gajdoši (Břeclav), Pošumavská dudácká muzika (Strakonice), Prácheňáček (Strakonice), Prácheňský soubor písní a tanců (Strakonice), Růže (Český Krumlov), Sluníčko (Rokycany), Soláň (Rožnov pod Radhoštěm).

5.3.7 20. MDF 22. – 26. 8. 2012

Rok 2012 byl výjimečný, konal se jubilejní 20. ročník festivalu. Přijel rekordní počet návštěvníků, cca 33 000. Téměř tisíc dvě stě účinkujících z patnácti evropských států a České republiky nabídlo divákům pestrý, především folklorní program v podobě dvaceti čtyř pořadů (přehlídkové, odborné i komponované, koncerty nejen folklorní, ale například i rockový koncert s dudáky nebo koncert historické hudby, dále doprovodné akce jako výstava hudebních nástrojů a fotografií z minulých ročníků, řemeslný jarmark, průvody městem). Pořady se konaly na nádvoří strakonického hradu, v letním kině, v domě kultury, v kostele Sv. Markéty i v ulicích města.⁸⁵

Proběhlo několik organizačních změn, např. bylo zastřešeno jeviště na hradním nádvoří. Ve středu festival započal pořadem *Vivat festival* v Domě kultury, který připomněl všech 19. uplynulých ročníků. Proběhla projekce záběrů z minulých let a následovalo představení domácích

⁸⁴ Zatím dva poslední dudácké festivaly. *Zpravodaj města Strakonice*. 2012. Číslo 12/2012. s. 12.

⁸⁵ Dostupné z <http://www.folklornisdruzeni.cz/tiskova-zprava-k-20-mezinarodnimu-dudackemu-festivalu-ve-strakonicich>. [cit. 2013-10-03]

souborů Prácheňský soubor písní a tanců a Prácheňáček. Pořad *Pocta Josefu Režnému* připomněla jeho významný podíl na udržování dudácké tradice ve Strakonících a na pořádání dudáckého festivalu. Již tradičně se v kostele sv. Markéty konal duchovní koncert. Poprvé zde byla uvedena *Dudácká mše* Jaroslava Krčka. Ve čtvrtek se městem prošel průvod dudáků, kde se postupně představili všichni účinkující. Završením bylo dudácké *kasací* s koncertem, kde vystoupili zástupci všech zemí. Během festivalu se konaly i programy s dudami v jiných žánrech než v těch tradičních. Uskutečnil se *koncert středověké hudby, koncert vážné hudby s Jihočeskou komorní filharmonií* a také večerní program, kde zazněla rocková hudba. Součástí festivalových dnů bylo také *Evropské setkání výrobců dud* na III. nádvoří strakonického hradu a řada doprovodných programů - *Staročeský jarmark* pod Jelenkou, volná scéna na Palackého nám. s vystoupením sólistů a malých skupin a výstava fotografií *Dudácký festival v proměnách 45 let*, doplněná o exponáty ze sbírky Vladimíra Kovářika.⁸⁶ Velký zájem byl o noční pořady, které byly beznadějně plné. Ovšem v sobotu, kdy se měl konat večerní koncert u pivovaru, se zkazilo počasí a program musel být zrušen.

Přijelo na 1200 účinkujících. Ze zahraničních souborů to byly: Anadolu (Turecko), Bernard Garaj st. (Slovensko), Bagpipe orchestra „100 Bagpipes“ (Bulharsko), Drahoš Daloš (Slovensko), Gajdoši z Podpolania (Slovensko), Gajdošská folklórna skupina (Slovensko), Gajdošská muzika Goluska (Slovensko), Highlander (Holandsko), Hungarian bagpipe orchestra (Maďarsko), Kevrenn de Brest Sant Mark (Francie), Kobylka (Slovensko), La Societé fraternelle des Cornemuses du Centre (Francie), Neilston and District Pipe Band (Skotsko), Neil Chambers (Irsko), Novasielski muzikami (Slovensko), Ponitran (Slovensko), Real banda de Gaitas (Španělsko), Robson´s Choice (Velká Británie), Salzburger dudelsackensemble (Rakousko), Sorbische volkstanzgruppe Schmerzlitz (Německo), Spojené Huky (Slovensko),

⁸⁶ Dostupné z <http://www.folklorisdruzeni.cz/tiskova-zprava-k-20-mezinarodnimu-dudackemu-festivalu-ve-strakonich>. [cit. 10-03-2013]

Steierische Bordunmusik (Rakousko), Tine Rožanc (Slovinsko), Voirani (Řecko), Westmidland fire service Pipe & Drum band (Velká Británie), Xeremiers (Španělsko – Malorka) a Zespol regionalny Koniaków (Polsko)

Domáci účastníci: Blatenští dudáci ZUŠ Blatná, Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice, Prácheňáček (Strakonice), Písečan (Písek), Pošumavská dudácká muzika (Strakonice), Prácheňský soubor písní a tanců (Strakonice), Strakonická dudácká muzika, Růže (Český Krumlov), Švandova dudácká muzika (Strakonice), Elčovická dudácká muzika, Mladá dudácká muzika (Strakonice), Úsměv (Horní Bříza), Blaťácký soubor Ševětín, Furiant (České Budějovice), Úsvit (České Budějovice), Mladina (Plzeň), Dudácká muzika Pracharanda, Gajdoši z Kopanic (Starý Hrozenkov), Gajdošská muzika ze Staré Břeclavi (Břeclav), Gajdošská muzika Vladka Zogaty – Třinec, Kopánkáře – (Brno). Z chodských souborů přijely: Chodský soubor Mrákov, Národopisný soubor Postřekov, Haltravan (Klenčí pod Čerchovem), Konrádyho dudácká muzika (Domažlice), Domažlická dudácká muzika, Rodinná skupina z Klenčí.

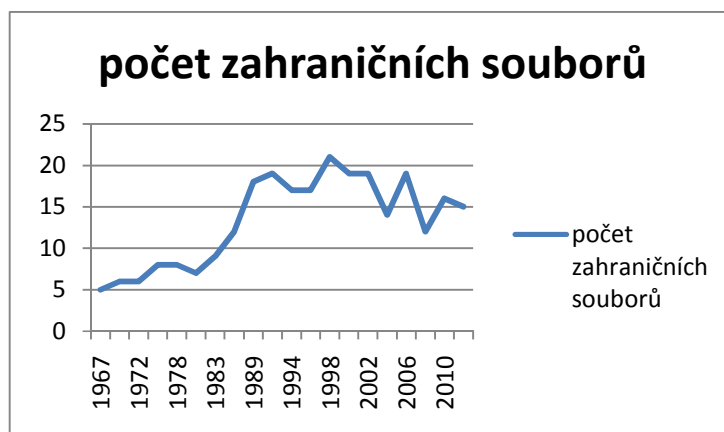
6 VÝVOJ POČTU ÚČASTNÍKŮ A NÁVŠTĚVNÍKŮ

6.1 Vývoj počtu účastníků

6.1.1 Zahraniční soubory

Následující graf je přehledem, na němž je zobrazen vývoj počtu zahraničních účastníků mezinárodního dudáckého festivalu. Údaje pro roky 1967 – 2002 jsou převzaty z publikace J. Režného a I. Veselé *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice*. Zbylé roky nejsou nikde oficiálně uvedeny, ale lze je vyčíst z publikace *19. mezinárodní dudácký festival ve Strakonících*.

Jak lze z grafu vyčíst, nejvíce souborů v počtu 21 dorazilo do Strakonice v roce 1998. V posledních letech je počet značně kolísavý. Poslední ročník Strakonice navštívilo 15 souborů.

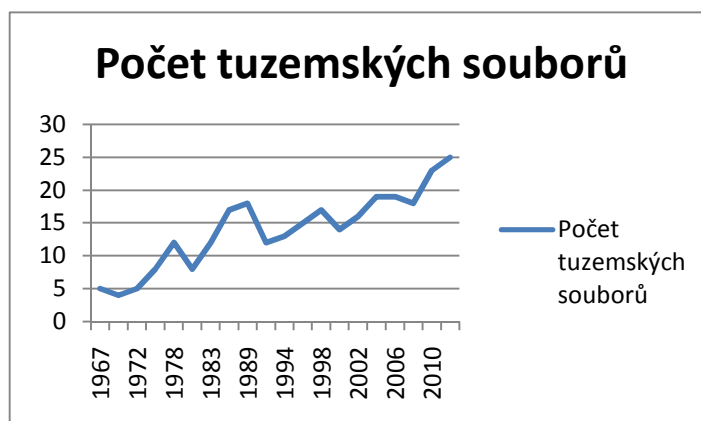

6.1.2 Domácí soubory

Počet tuzemských souborů v letech 1967 – 2002 je převzat opět z knihy J. Režného a Ireny Veselé. Zbylé ročníky jsou zpracovány z jednotlivých festivalových programů.

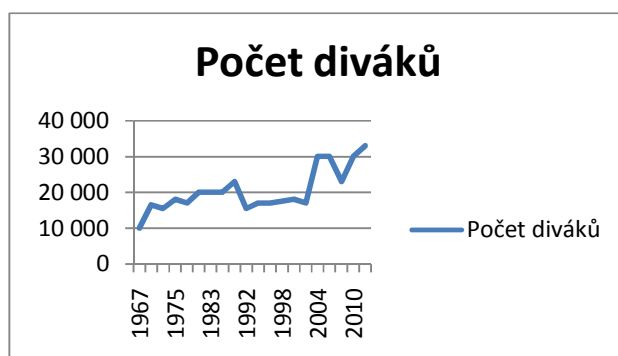
Počet tuzemských souborů, jež se festivalu účastnily, opět značně kolísal. Největší úbytek souborů je patrný mezi lety 1989 až 1992, což bylo nejspíše zapříčiněno politickou situací v ČR.

6.2 Vývoj počtu diváků

Vytvořit přesnou statistiku počtu diváků, kteří se Mezinárodního festivalu ve Strakonících účastnili, je zcela nemožné. Je zde totiž problém v tom, že část programu je pouze pro placící návštěvníky, zatímco jiné pořady jsou volně přístupné. Je tudíž potřeba si uvědomit, že se jedná pouze o přibližný počet.

Z níže uvedeného grafu je nejvíce patrná sestupná tendence počtu diváků, kteří na festival dorazili po roce 1989. Velké oblíbenosti diváků se festival začal těšit od roku 2002 až do současnosti, s výjimkou roku 2008. Za příčinu tohoto výrazného poklesu v počtu diváků MDF lze považovat celosvětovou finanční krizi, která v těchto letech panovala.

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření je zaměřeno na otázky popularity festivalu. Zajímalo nás, jaké povědomí lidé o festivalu mají a jaká věková kategorie se ho účastní nejvíce.

Výzkum probíhal prostřednictvím internetových stránek VypIňto.cz.⁸⁷ Díky internetu se dotazník dostal k širší veřejnosti. Celkem bylo osloveno 83 respondentů různých věkových kategorií a z různých částí republiky.

Úvod dotazníku měl rozřazovací charakter. Hlavní část tvořily otázky zaměřené na MDF ve Strakoniciích. Jednalo se otázky typu, kolik lidí festival zná, zda se účastní celého programu, co se mu nejvíce líbí, apod. (více viz níže). K závěru byli respondenti dotazováni, zda znají v okolí také jiné festivaly. Poslední otázky se týkaly věku, pohlaví a bydliště.

Setkal/a jste se někdy s pojmy folklór, folklórní festivaly? (viz. Obrazová příloha č. 1, s. 81)

Na začátku dotazníku byli respondenti dotázáni, zda někdy slyšeli tyto pojmy. Otázka měla sloužit jako rozřazovací, přičemž pokud respondent odpověděl, že se s těmito pojmy nikdy neseťkal, měl být přesměrován na konec dotazníku na otázky pohlaví, věk a bydliště. To jsem ovšem u otázky neuvedla, což je určitě nedostatkem a dotazovaným to mohlo působit menší potíže.

Z celkových 83 respondentů se s pojmy folklór či folklórní festivaly setkalo 77 dotázaných a zbylých 6 respondentů uvedlo „NE“.

---

⁸⁷ <http://www.vypIňto.cz>

Slyšel/a jste někdy o Mezinárodním dudáckém festivalu ve Strakonících?

(viz. obrazová příloha č. 2, s. 81)

Zde bylo opět smyslem získat užší výběr respondentů. Uvedeno v dotazníku to ovšem nebylo. Pokud dotazovaný odpověděl negativně, měl být naveden ihned na otázku č. 17. („Znáte nějaké jiné festivaly, či slavnosti v Jihočeském kraji?“).

Z dotazníku vyplynulo, že 59 dotázaných osob o MDF ve Strakonících slyšelo, 24 osob uvedlo, že nikoliv.

Jak jste se o něm dozvěděl/a? (viz. obrazová příloha č. 3, s. 82)

Tato otázka zjišťuje, jak se festival dostal do povědomí lidí. Stejný počet, tj. 28 respondentů, odpovědělo, že o MDF se dozvěděli z tisku či od známých a přátel. 15 osob o něm poprvé četli na internetu a 9 osob na něj vidělo reklamu na billboardu. Dále měli respondenti možnost napsat vlastní zkušenost, jak se jim festival do povědomí dostal. Nejčastěji, sedmkrát, se objevila odpověď, že dotazovaný ze Strakoníc pochází.

Navštívil/a jste někdy Mezinárodní dudácký festival? (viz. obrazová příloha č. 4, s. 82)

Čtvrtá otázka byla opět rozřazovací. U těch, kteří se festivalu někdy zúčastnili, byla dále zjišťována jeho atraktivnost, jak se líbí program apod. U těch, kteří na festivalu nikdy nebyli, byl zjišťován důvod.

Z celkových 83 respondentů dudácký festival ve Strakonících navštívilo 48 osob, zbylých 35 se ho nikdy neúčastnilo.

Proč jste Mezinárodní dudácký festival nenavštívil/a? (viz. obrazová příloha č. 5, s. 83)

Na tuto otázku odpovídalo výše uvedených 35 respondentů. Na výběr měli ze dvou možností, přičemž převažovala odpověď, že akce tohoto typu dotyčného nezajímají. Další možností bylo uvést vlastní

důvod. Objevily se například odpovědi, že nevyhovoval termín festivalu, finanční dostupnost festivalu, další respondent nevěděl, že se MDF koná.

Pokud jste Mezinárodní dudácký festival navštívil/a, v jakém roce to bylo?

(viz. obrazová příloha č. 6, s. 83)

U této otázky bylo nejčastější odpovědí: festivalu se účastním opakovaně, každý ročník od roku 1998, od 80. let do roku 2002 apod. Vesměs se odpovědi shodovaly v tom, že se respondenti festivalu účastnili několikrát a nejsou schopni vypsát přesně rok.

Z jakého důvodu jste Mezinárodní dudácký festival navštívil/a? (viz.

obrazová příloha č. 7, s. 84)

Zde měli respondenti na výběr ze tří možností. 34 dotazovaných odpovědělo, že bydlí ve Strakonících, či v jeho okolí. Devět osob uvedlo, že přijalo pozvání od rodiny či přátel, pět respondentů se zajímá o folklór.

S kým jste Mezinárodní dudácký festival navštívil/a? (viz. obrazová

příloha č. 8, s. 84)

Z dotazovaných 25 odpovědělo, že s rodinou, 17 jich festival navštívilo s přáteli, pět s partnerem či partnerkou a jeden respondent se účastnil sám.

Účastnil/a jste se celého festivalového programu? (viz. obrazová příloha

č. 9, s. 85)

Zde byli respondenti dotazováni, zda se účastnili celého programu, či se zaměřili jen na nějakou část. Třicet šest jich odpovědělo, že se účastnili pouze vybrané části MDF. Devět osob vidělo celý program a tři program víkendový.

Líbil se Vám Mezinárodní dudácký festival a jeho program? (viz. obrazová příloha č. 10, s. 85)

U této otázky byla zjišťována atraktivnost festivalu. Na výběr měli respondenti ze dvou možností. Čtyřicet tři osoby uvedlo, že se jim festival líbil a ti byli přesměrováni k další otázce, kde dostali možnost vyjádřit se k tomu, co by na něm vylepšili. Pět respondentů uvedlo, že dudácký festival není nic pro ně.

Co byste na něm vylepšili?

Zde dostali dotazovaní prostor vyjádřit se k tomu, co by na festivalu uvítalo lepšího. Z odpovědí, uvedu ty, které by se daly považovat za zásadní a nad nimiž by bylo dobré se zamyslet. Někteří se shodli, že dobré by bylo zlepšit organizaci festivalu. Jedna z dotázaných uvedla, že by bylo dobré zlepšit náležitosti ohledně lístků, kde se dají sehnat, zajistit jejich dostatečný počet. Kasací by respondentka dala zdarma, uvedla, že je dost jiných programů, na kterých město vydělá. Další účastníci by uvítali větší pestrost souborů a více skupin jako jsou Skotové, Španělé. Někteří jsou s festivalem spokojeni ve všech směrech, nic by neměnili.

Která z částí Mezinárodního dudáckého festivalu se Vám líbila nejvíce?

Zde bylo cílem zjistit, jaká část festivalu je pro účastníky nejzajímavější a nejatraktivnější. Nejatraktivnější je pro návštěvníky průvod městem, následuje kasací, vystoupení domácích souborů, vystoupení zahraničních souborů a vystoupení dětských souborů.

Vyhovovala Vám cena vstupenek? (viz. obrazová příloha č. 11, s. 86)

Dvacet čtyři respondentů uvedlo, že neví, 13 jich je cenou spokojeno, 11 nespokojeno.

Navštívil/a jste i jiné akce spojené s dudáctvím, než je festival ve Strakonících? (viz. obrazová příloha č. 12, s. 86)

Zde 43 respondentů uvedlo, že se jiné podobné akce nikdy nezúčastnili, pět odpovědělo, že ano.

Pokud ano, kterou akci a kde?

Tato otázka byla určena pro ty, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně. Tři respondenti uvedli, že navštívili Chodské slavnosti, další Folklórní festival ve Strážnici, jeden se účastnil festivalu keltské hudby ve městě Lorient ve Francii.

Znáte nějaké jiné folklórní festivaly či slavnosti v Jihočeském kraji? (viz. obrazová příloha č. 13, s. 87)

Šestnáctá otázka zkoumá již obecně znalost folklórních festivalů a slavností v Jihočeském kraji. Z respondentů jich 55 uvedlo, že nic podobného v jižních Čechách neznají, 28 dotázaných odpovědělo kladně.

Znáte-li jiné folklórní festivaly či programy v Jihočeském kraji, vypište jaké.

Tato otázka byla určena pro 18 dotázaných, kteří v předchozí otázce odpověděli kladně. Objevily se odpovědi: Jihočeský folklórní festival v Kovářově, Holašovické slavnosti, Mezinárodní folklórní festival Jindřichův Hradec, Mezinárodní folklórní festival Písek, Mezinárodní folklórní festival Lomnice nad Lužnicí.

Zbylé otázky zjišťovaly věk, pohlaví (viz. obrazová příloha č. 14 a 15, s. 87 a 88) a místo bydliště. Celkem dotazník zodpovědělo 83 respondentů, z toho 71 žena a 12 mužů, přičemž 49 jich bylo ve věku 15-26 let, 23 osob bylo ve věkovém rozmezí 27-50 let, čtyři osoby byly starší 50 let a jeden respondent nedosáhl věku 15 let. 25 dotazovaných osob pochází přímo ze Strakoníc, 13 z Plzně, 7 respondentů bydlí v Praze. Dále nebudu vyjmenovávat města, ale kraje, odkud dotazovaní

pochází – Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Středočeský, Moravskoslezský, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský.

8 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Z dotazníku vyplynulo, že pojmy folklór a folklórní festivaly jsou mezi lidmi známé. Z celkového počtu 83 respondentů o nich slyšelo 77 respondentů, tedy 93%.

O MDF slyšelo 59 oslovených, tj. 71%. Nejčastěji se o něm dozvěděli z tisku nebo od známých a přátel.

Samotný festival navštívilo 48 dotázaných, tj. 57%. Nejčastějším důvodem, proč na festival nedorazili, byl nezáměr o akce podobného typu. Dalším častým důvodem neúčasti na MDF pak byla velká vzdálenost.

Nejčastější příčinou návštěvy festivalu bylo bydliště v místě jeho konání, poté pozvání od rodiny či přátel, a čtyři respondenti uvedli jako důvod zájem o folklór. Návštěvníci se festivalu účastní většinou pravidelně, nejnavštěvovanější byl minulý jubilejní 20. ročník. Pokud vezmeme v potaz i ty respondenty, kteří uvedli, že se účastní festivalu pravidelně a opakovaně, tak se MDF v roce 2012 účastnilo 27 respondentů z uvedených 48.

Z dotazníku vyplynulo, že nejčastěji respondenti vyrazí na festival s rodinou. To by mohlo být pro pořadatele impulsem, vytvořit například rodinné vstupné. Z odpovědí dále následovalo, že respondent navštívil festival s přáteli a partnerem či partnerkou.

Otázky zaměřené na program festivalu ukázaly, že většina respondentů, 75%, se účastní pouze vybrané části. 19% dotázaných navštíví celý program a zbylých 6% víkendový program. Většina z nich je s programem festivalu spokojená. Pár respondentů by ovšem přeci jen v některých oblastech přivítali zlepšení, např. v lepší organizaci, v náležitostech týkajících se lístků – aby byli lidé lépe informováni, kde se

dají koupit. S cenou vstupenek nemají respondenti žádný větší problém, 77% jich uvedlo, že se jim zdá vstupné přiměřené, zbylých 23% je s jeho výší nespokojeno a považuje jej za přemrštěné.

Pouze pět návštěvníků se účastnilo i jiné folklórní akce spojené s dudáctvím, např. Chodské slavnosti v Domažlicích či Folklorní festival ve Strážnici. Jeden respondent navštívil akci spojenou s dudáctvím dokonce i v zahraničí, a to ve městě Lorient ve Francii.

Povědomí o jiné folklórní akci v Jihočeském kraji mělo 55 respondentů. Nejčastěji byly zmíněny slavnosti v Holašovicích.

Mezinárodního dudáckého festivalu se účastnilo 70 žen, což je téměř 85%. Více jak polovina respondentů spadá do kategorie 15-26 let, následováno kategorií 27-50 let. Nejvíce jich pochází z Jihočeského kraje.

9 ZÁVĚR

Tato práce přiblížila jihočeské město Strakonice, kde se zrodil Mezinárodní dudácký festival, a přinesla výsledek výzkumu, který měl za cíl zjistit popularitu festivalu a celkovou spokojenost lidí, kteří se ho v minulosti již zúčastnili.

Nejprve se seznamujeme s městem Strakonice, jeho historií a vývojem od 13. století po současnost. Nemohl být opomenut pan Josef Režný, jenž se zasloužil o udržování dudácké tradice ve Strakonicích a stál u zrodu MDF.

Navazuje kapitola o dudách a kapitola o dudácké tradici na Strakonicku. Zde jsou uvedeny nejdůležitější folklórní spolky a soubory, které ve Strakonicích působily i ty, které zde působí dodnes.

Ústřední kapitola o Mezinárodním dudáckém festivalu přináší vyčerpávající přehled o všech jeho ročnících. K tomuto účelu byly analyzovány dostupné údaje z festivalového archivu, stejně tak jako odborné recenze z časopisů (Český lid, Národopisné revue) či údaje z místního tisku (Naše Noviny, Listy Strakonicka). Výsledkem je sestavení rejstříku zahraničních a domácích souborů, které se festivalu účastnili.

Při psaní práce mě překvapil nedostatek informací o MDF. Publikací, které se mu věnují, je velmi málo. Víceméně, jediná kniha, kde je možnost vyčíst informace od prvního ročníku až do roku 2002, je publikace Josefa Režného a Ireny Veselé. Od tohoto roku již není festival komplexněji zpracován. Ani internetové stránky festivalu nevykazují velkou kvalitu. Chybí zde jakékoli informace o uplynulých ročnících, fotodokumentace, informace o souborech. Také neexistuje žádná oficiální statistika návštěvnosti. Domnívám se, že festival takového formátu si zaslouží jistě mnohem víc i mnohem lepší propagaci. I přes tyto nedostatky, které snad do budoucna vymizí, je ale festival nádhernou ukázkou lidových tradic různých kultur světa.

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALEŠOVÁ, Klára. Zahrát si přijel i dudák z Afriky. *Strakonický deník*, 24. 8. 2006, Strakonicko, s. 2.

CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice. Město. Lidé. Osudy*. 2 vyd. Strakonice: Městský národní výbor, 1989.

GOMOLA, Miroslav. *Motocykly ČZ, aneb, Strakonická historie*. Brno: AGM, 2000. ISBN 80-85991-17-9.

KOLEKTIV AUTORŮ *Prácheňáci (nejen) na přelomu tisíciletí k 55. Výročí*. Strakonice: Prácheňský soubor písní a tanců, 2004.

KOLEKTIV AUTORŮ *Strakonice – kapitoly ze společenského života, vlastivědný sborník, díl 2*. 1. vyd. Strakonice: Město Strakonice, 2003. ISBN 80-239-1640-8.

MARKL, Jaroslav. Dudácká výstava ve Volyni. *Český lid* 66, 1979. s. 108-109.

MARKL, Jaroslav. *Dudy a dudáci: O jihočeských písních a lidové hudbě*. 1. vyd. České Budějovice, Krajské nakladatelství, 1962, s. 23.

MARKL, Jaroslav. Mezinárodní festival dudáku – Strakonice 1978. *Český lid* 66, 1979, s. 170-171

MIŠUREC, Zdeněk. 1992 – Ve Strakonících hučely dudy podesáté. *Národopisná revue*, roč. 2, s. 182.

MIŠUREC, Zdeněk. 2002 - Strakonice 2002. *Národopisná revue*, roč. 12., s. 233.

Naše Noviny, roč. 38, číslo 34, 25. 8. 1983

Naše Noviny, roč. 35, číslo 31, 14. 8. 1980

Naše Noviny, roč. 23, číslo. 32. 28. 8. 1969

PETRÁKOVÁ, Stanislava. Na kasací se všichni nedostali, lístky byly vyprodané. *Strakonický deník*, 26. 8. 2008, Strakonicko, s. 2.

REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 25. výročí*. Praha: Orbis, 1975.

REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru k 35. výročí*. Strakonice: DK ČZM, 1984.

REŽNÝ, Josef. *Almanach Prácheňského souboru 1949 - 1999*. Strakonice: Prácheňský soubor písní a tanců, 1999. (k 50. výročí).

REŽNÝ, Josef. *5000 let s dudami*. 1. vyd. Praha: Aula, 2004. ISBN 80-902667-9-7.

REŽNÝ, Josef. *Po stopách dudáků na Prácheňsku*. 1. vyd. Strakonice: Muzeum Středního Pootaví, 2004. ISBN 80-239-3276-4.

REŽNÝ, Josef a VESELÁ Irena. *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice*. Strakonice: město Strakonice, 2002. ISBN 80-238-9210-X.

SOUKUP, L. – BÁLEK, L. – FRANTA, J. *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice*. Praha: Propagační Tvorba.

SPURNÝ, Tomáš. Mezinárodní dudácké sympozium ve Strakonících 1996. *Český lid* 1997, roč. 84, s. 243-245.

ULRYCHOVÁ, Marta. XVII. Mezinárodní dudácký festival Strakonice, 24. 8. – 27. 8. 2006. *Český lid*. 2007, roč. 94, s. 78.

VEJVODA, Zdeněk. Ohlédnutí za strakonickými dudáckými festivaly 1967-2002. *Český lid* 90, 2003. s. 191.

ZÍBRT, Čeněk. *Hrály dudy...: Dějiny starodávné selské muziky české*. Praha: Československé akciové tiskárny, 1917.

10.1 Internetové zdroje

Strakonice, oficiální portál města [online]. Strakonice: Město Strakonice [cit. 2013-01-16]. Dostupné z <http://www.strakonice.eu/>

Lidová kultura [online]. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, ©2008 [cit. 2013-01-16]. Dostupné z <http://www.lidovakultura.cz/>

Folklórní sdružení České Republiky [online]. Praha. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z <http://www.folklornisdruzeni.cz>

Prácheňáček Strakonice [online]. Strakonice: Filip Klimeš a Radek Kalinay. [cit. 2013-02-03]. Dostupné z <http://www.prachenacek.wz.cz/>

11 RESUMÉ

This work wants to show history, but mainly present of International bagpipe festival in Strakonice.

First chapter describes the town in its old days and it goes through its history (the time of Bavoři and Johanité, they also outlined the circumstances of textile and machinery production, which in Strakonicích maintained to this day). This chapter names some famous town's natives too – mainly Josef Režný.

The second chapter is aimed at pipes as a musical instrument. It describes their history and their development.

The third chapter deals with the formation of bagpipe tradition in Strakonicích. First of all, here I discuss its renewal.

Next chapter describes all grades of the International bagpipe festival in Strakonice including all performers.

The fifth chapter describes the number of interested visitors each year. For a better overview, this number is displayed using graphs.

The last chapter is dedicated to the questionnaire. The main objective is to find out the popularity of the International Bagpipe Festival in Strakonice.

The work is complemented with the necessary registers: the Register of foreign and domestic groups involved over the years 1967 - 2012, then register the participating states.

12 PŘÍLOHY

12.1 Textová příloha

č. 1 – REJSTRÍK DOMÁCÍCH SOUBORŮ

Akademičtí komorní sólisté (Praha)	1986
Blatácký soubor (Ševětín)	2002, 2010, 2012
Blat'an (Praha)	1972
Blatenští dudáci ZUŠ Blatná	2008, 2010, 2012
Brněnští gajoši	1967, 1969, 1972, 1975, 1978, 1980, 1983, 1986, 1994, 1998
Camerata Rustica (Praha)	2000
Česká hudební mládež DPM Praha	1986
Dětská dudácká muzika ZUŠ Blatná	1992, 1994, 1996, 1998, 2002, 2004
Dětská dudácká muzika ZUŠ Liberec	1998
Dětská dudácká muzika ZUŠ Strakonice	1992, 1994, 1996, 1998, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Dětský folklorní soubor Postřekov	2006
Dětský pěvecký soubor z Klenčí	1978
Dokolečka (Praha)	1994
Domažlická dudácká muzika (Domažlice)	2004, 2006, 2012
Drancalové (Chodsko)	1989
Duběnka (Hodonín)	2004
Dubina (Hodonín)	2004
Dudácká kapela – česká hudební mládež (Praha)	1989
Dudácká a taneční skupina z Oravské Podhory	1978
Dudácká muzika LŠÚ Blatná	1989
Dudácká muzika LŠU Strakonice	1972, 1983, 1989
Dudácká muzika Pracharanda (Praha)	2012
Dudácká muzika ÚDPM Julia Fučíka (Praha)	1989
Dudácká muzika ZUŠ Blatná	2000
Dudácké duo ZUŠ Cheb	2000
Dudácké trio z Bíliny	1975, 1989
Duo Dudalka ZUŠ Domažlice	2000
Dyleň (Karlovy Vary)	1992, 1980, 2008, 2010
Elčovická dudácká muzika (Lčovice)	2010, 2012
Festivalové komorní sdružení (Praha)	2006
Festivalový komorní orchestr	1992
Foklorní komorní skupina (Praha)	1978
Foklorní soubor při ZUŠ Volyně	2008
Furiant (České Budějovice)	1994, 2002, 2012

Gajdoši z Kopanic (Starý Hrozenkov)	2012
Gajdošská muzika (Uherské Hradiště)	1980
Gajdošská muzika Valdka Zogaty (Třinec)	2006, 2010, 2012
Gajdošská muzika ze Staré Břeclavi (Břeclav)	2012
Gajdošská muzika ze Strání	1998
Gajdošská sestava cimbálové muziky Josefa Černíka	1998
Gajdošské združení z Rožnova	2004
Gaudeamus (Praha)	2006
Goralská dudácká skupina	1967
Haltravan (Klenčí pod Čerchovem)	1996, 2006, 2012
Haltravánek (Klenčí pod Čerchovem)	1978
Horňácká muzika	1998
Hornáčtí hudci (Brno)	2010
Hradišťan (Uherské Hradiště)	1983, 1986
Hurdy – Gurdy (Praha)	2000
Chlapecká a dívčí dudácká muzika LŠU Strakonice	1992
Chodský soubor Mrákov (Mrákov)	1980, 1983, 1986, 1996, 2006, 2012
Javorový (Třinec)	1986, 1989
Javořina (Stráně)	1986, 1989, 1992
Jiskříčka (Plzeň)	2002, 2004
Jitřenka (Český Krumlov)	2002, 2004, 2006, 2010
Komorní folklorní soubor ZUŠ Praha	1998
Konrádyho dudácká muzika (Domažlice)	1972, 2004, 2006, 2012
Kopankére (Brno)	2010, 2012
Kyjovánek (Kyjov)	2010
Lidová muzika z Tachova	1978
Lidová muzika ZUŠ Františkovy Lázně	2000
Malá dudácká muzika	1967
Malá dudácká muzika ZUŠ Strakonice	2000
Malá muzika LŠU Strakonice	1986
Malá oravská muzika	1975
Malá selská muzika gymnázia J. Š. Baara (Domažlice)	1996
Malý furiant (České Budějovice)	1994
Meteláček (Plzeň)	1983, 2000, 2008
Mladá dudácká muzika Strakonice	2008, 2012
Mladina (Plzeň)	2010, 2012
Mladinka (Plzeň)	2002, 2004, 2006
Modřelec (Praha)	2008
Mráček (Mrákov)	1996, 2008
Národopisný soubor z Postřekova	1969, 1975, 1978, 1986, 1992, 1996, 2006, 2012
Nektarka (Strakonice)	1994
Olšava (Uherský Brod)	1980

Pálava (Mikulov)	1998
Písečan (Písek)	2002, 2004, 2010, 2012
Podlužáčtí gajdoši (Břeclav)	2010
Ponitran	1986, 1989, 1992, 2012
Pošumavská dudácká muzika (Strakonice)	1992, 1994, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Prácheňáček (Strakonice)	1983, 1986, 1989, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Prácheňský soubor písní a tanců (Strakonice)	1967, 1969, 1972, 1975, 1978, 1980, 1986, 1989, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Radeč (Rokycany)	2006
Rodinná kapela z Klenčí	2012
Rokytická (Rokycany)	2000, 2002, 2004
Rokytka (Rokycany)	1994, 2004, 2006
Rožmberská kapela	1998
Růže (Český Krumlov)	1989, 1992, 1994, 2002, 2010, 2012
Sluníčko (Rokycany)	1994, 2006, 2008, 2010
Soláň (Rožnov pod Radhoštěm)	1996, 1998, 2010
Soubor písní a tanců dětí a mládeže (Rokycany)	1975, 1980
Soubor písní a tanců Josefa Vycpálka (Praha)	1978, 1986, 1989, 1996,
Strakonická dudácká muzika	1983, 1986, 1989, 1996, 1998, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Škoda (Plzeň)	1992
Škoda ZVIL (Plzeň)	1975
Šumava (Klatovy)	2004
Švandova dudácká muzika (Strakonice)	2012
Tibia (Brno)	1986, 1989
Tiferet (Znojmo)	2006
Úsměv (Horní Bříza)	1978, 1986, 1994, 1996, 2000, 2006, 2012
Úsvit (České Budějovice)	1967, 1969, 1975, 1978, 1980, 1983, 1986, 2002, 2012
Úsvitáček (České Budějovice)	2002, 2004
Valašský vojvoda (Kozlovice)	1998

č. 2 – REJSTRÍK ZAHRANIČNÍCH SOUBORŮ

Abra (Lotyšsko)	2008, 2010
Älabätsch (SRN)	1989
Aluneul (Rumunsko)	1969
Algerak (Holandsko)	1983
Alte shweizer Volksmusik Tritonus (Švýcarsko)	1989
Amferaos (Řecko)	2008
Anadolu (Turecko)	1992, 1996, 2006, 2008, 2010, 2012
Asociation culturette el salam (Alžírsko)	2006, 2008
Avalanche (Francie)	1998
Bagad plougastell et cercle du croisty (Francie)	2008, 2010
Bagpipe orchestra „100 Bagpipes“ (Bulharsko)	2012
Beskydy Żiwieckého (Polsko)	2000
Bann – Heol (Francie)	2006
Bernard Garaj st. (Slovensko)	2012
Bock und Leiermusik Kremsmünster (Rakousko)	1992
Bohemian musik and dance company (Nový Zéland)	1998
Brabants volksorkest (Belgie)	2006
Bradetul (Rumunsko)	1994
Brauchtumsgruppe Salzburg (Rakousko)	2004, 2010
Breughel (Holandsko)	1978
Brugusch Pypenschild (Belgie)	1983
Calamus (Itálie)	1998, 2006
CANNY FETTLE (Velká Británie)	1975
Cercle Celtique Ar Rouedou Guas (Francie)	1967, 1969, 1972, 1975, 1994, 1996, 1998
Concordia a launeddas (Itálie)	1998, 2002, 2010
Craigie scotish country dance group (Skotsko)	1992
De Swen (Německo)	2002
Dcrease ´s Buffoon theatre (Bělorusko)	2010
Doina (Rumunsko)	2006
Doina baraganului (Rumunsko)	2000, 2008
Dor Transilvan (Rumunsko)	1996
Drahoš Daloš (Slovensko)	2012
Dudácký soubor hudební školy (Bulharsko)	1975
Dudácké duo Michaela Cwacha A Airan Sheets (USA)	2004
Dudelsackgruppe Lughofer (Rakousko)	1989

Dudziarska kapela Poznań (Polsko)	1978, 1980, 1998
Efxinoe Leshi Ptolemaida (Řecko)	1992
Egerländer Dudelsackmusik Familie Rubner	1992
Egerländer Familienmusik Hess	1992
Fašiangovnici (Slovensko)	2000
Folklorní soubor města Straldža (Bulharsko)	1969
Gaidonitsa (Bulharsko)	2000
Gajdoši z Podpolania (Slovensko)	2012
Gajdošská folklórna skupina (Slovensko)	2012
Gajdošská muzika Goluska (Slovensko)	2006, 2012
Gajdošská muzika Josefa Zboroňa (Slovensko)	2000
Gajdošský muzika ze Sihelného (Slovensko)	2000
Garajovci (Slovensko)	1983, 1989
Gernátovci – Kysučan – Turzovka (Slovensko)	2006
Goralská dudácká muzika (Polsko)	1967, 1980
Greigie dancers (Velká Británie)	1983
Griff trio (Belgie)	2010
Groupe folkloriqu la maïade Malemortine (Francie)	1989
Gruppo de danzas el forgat Valencie (Španělsko)	1994
Gruppa inspolnitelej na nacionalnych instrumentach marijskoj Assr (SSR)	1989
Gruppo de Danzas Brincadeira (Španělsko)	1986, 1989
Gruppo folklorico Giovani Arter di villa Latina (Itálie)	1989, 1992
Gruppo folklorico I giullari di Turno (Itálie)	1986
Gruppo folkloristico di Morolo (Itálie)	1994
Gwik – Alet (Francie)	2000
Hailander (Holandsko)	1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Hofgesindt Weimar (Německo)	1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2006
Hora (Rumunsko)	1975, 1978
Hungarian bagpipe orchestra (Maďarsko)	2010, 2012
Hümmelchen duo (Rakousko)	2000
I Nuovi Zampognari (Itálie)	2002, 2004
Instrumentalna skupina Sprjewjan (NDR)	1989
Jagadamba brass band (Indie)	2008
János Bihari (Maďarsko)	1980
Kabberdoch (Belgie)	1983

Kevrenn de Brest Sant Mark (Francie)	1967, 1969, 1972, 1975, 1978, 1989, 1994, 1996, 1998, 2002, 2012
Kleine dudelsackmusik (Rakousko)	1998
Kleine dudelsackmusik aus Cham (Německo)	2004
Kobylka (Slovensko)	2000, 2012
Kremsmünsterer Bock und Leiermusik (Rakousko)	1996
La Chavannée (Francie)	1989
La Societé fraternelle des Cornemuses du Centre (Francie)	2012
La Sordelina (SRN)	1998
Le Salon de madame Victoire – Ensemble de musique baroque (Belgie)	1994
Les Bergers dArcadie (SRN)	1998
Limbrant (Belgie)	2008
Madara (Bulharsko)	2006, 2010
Maďarská hudební skupina (Maďarsko)	1989
Magyar dudások (Maďarsko)	1994
Magyar dudazenekar (Maďarsko)	1998, 2004
Manol Radichev (Bulharsko)	2006
Mietrachinger musikanten	1998
Music school Filip Kutev (Bulharsko)	2004
Musica di Zampogna (Itálie)	1994, 1996
Neilston and District Pipe Band (Skotsko)	1983, 1986, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Neil Chambers (Irsko)	2012
Northumbrian Small – pipe Society (Velká Británie)	1989
Northumberlandské duo (Velká Británie)	1978, 1980, 1986, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002
Novasielski muzikami (Slovensko)	2012
Oříšek (Rumunsko)	1972
Pipeline (Irsko)	2002
Pipe Band South Tyneside (Velká Británie)	1989
Ponitran (Slovensko)	2004, 2008, 2010, 2012
Radnevo (Bulharsko)	1996
Real banda de Gaitas (Španělsko)	1992, 1996, 1998, 2000, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012

Regionalni zespól Koniakiów (Polsko)	2002
Rejowanska skupina Komorow	1992
Robson´s Choice (Velká Británie)	2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Sakartvelo (Gruzie)	2000
Sallyport sword dancers (Velká Británie)	1996
Salzburger Bockspiele (Rakousko)	2004, 2006, 2008
Salzburger dudelsackensemble (Rakousko)	2012
Scottish pipe band (Irsko)	1978
Serbska folklorna skupina Sprjewan (Německo)	1992, 1994, 1996, 1998, 2006
Serbska rejowanska skupina Sprjewjan (Německo)	2006
Serbska rejowanska skupina (Německo)	1994, 1996
Serbski folklorny ansámbl Slepo (Německo)	1980, 1983, 1986, 1998
Skaličan (Slovensko)	2000
Skupina Josefa Kawuloka (Polsko)	2006
Skupina Samodínské Dudácké Školy (Maďarsko)	1986
Skupina Tomaša Iwanova (Polsko)	2006
Slovenské folklorné združenie (Slovensko)	1994
Slovenský gajdošská muzika	1980
Slovenské gajdošské združenie	1998
Sorbische volkstanzgruppe Schmerzlitz (Německo)	2012
Soubor dětí a mládeže z Plevnu (Bulharsko)	1986
Soubor dětí a mládeže kulturního střediska ve Varně (Bulharsko)	1983
Spilwut	1986, 1989, 1994
Spojené Huky (Slovensko)	2012
Státní soubor písní a tanců čuvašské ASSR	1980
Steyerische Bordunmusik (Rakousko)	1992, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Süvöltö (Maďarsko)	1996
Šüvyr (Rusko)	2000
Tanzgruppe des Waldvereins Deggendorf (Německo)	1998
Tatranský gajdoši ze Zakopaného (Polsko)	2006
Te Hau Taki (Nový Zéland)	2000, 2002
THE FARRELY IRISH DANCERS (Irsko)	1972, 1980
Thrakiki Estia of Kavala (Řecko)	2010
Tine Rožanc (Slovinsko)	2006, 2008, 2010, 2012
Ton Van Halteren (Holandsko)	1994

Torupill (Estonsko)	1978, 1986, 1989, 1992
Tradicioni Popolla ri di Selegas (Itálie)	1998
Trakijče (Bulharsko)	2002
Trandafir de la Moldava (Rumunsko)	1978
Trittfest (Německo)	2010
Vestpol (Polsko)	1986
Voirani (Řecko)	2012
Volkskunstgroep de Vlier (Belgie)	1975, 1978
Washington memorial pipe band (USA)	1998
Welser Rud – Trachten – Verein (Rakousko)	1992
Westmidland fire service Pipe & Drum band (Velká Británie)	2008, 2010, 2012
Windbeutel (Německo)	1978, 1983, 1992
Xeremiers (Španělsko – Malorka)	2012
Zespol piesni i tańca ziemia Zywiecka (Polsko)	2000
Zespol regionalny Koniaków (Polsko)	2008, 2010, 2012
Zespol regionalni piesni i tańca Cepelia (Polsko)	1967, 1972
Ziemia Zywiecka (Polsko)	2004

č. 3 – REJSTRÍK STÁTŮ

Alžírsko	2006, 2008
Belgie	1975, 1978, 1983, 1994, 2006, 2008, 2010
Bělorusko	2010
Bulharsko	1969, 1975, 1983, 1986, 1996, 2000, 2004, 2006, 2010, 2012
Estonsko	1978, 1986, 1989, 1992
Francie	1967, 1969, 1972, 1975, 1978, 1989, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2006, 2008, 2010, 2012
Gruzie	2000
Holandsko	1978, 1983, 1998, 1994, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Indie	2008
Irsko	1972, 1978, 1980, 2012
Itálie	1986, 1989, 1992, 1994, 1996, 1998, 2004, 2006, 2010,
Lotyšsko	2008, 2010
Maďarsko	1980, 1986, 1989, 1996, 2010, 2012 1994, 1998, 2004
Německo	1978, 1980, 1983, 1986, 1989, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2010, 2012
Nový Zéland	1998, 2000
Polsko	1967, 1975, 1978, 1980, 1986, 1998, 2000, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012

Rakousko	1989, 1992, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Rumunsko	1969, 1972, 1975, 1978, 1994, 1996, 2000, 2006, 2008,
Řecko	1992, 2008, 2010, 2012
Skotsko	1992, 1983, 1986, 1992, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Slovensko	1980, 1983, 1989, 1995, 1998, 2000, 2004, 2008, 2006, 2010
Slovinsko	2006, 2008, 2010, 2012
SSR	1989
Španělsko	1986, 1989, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012
Španělsko	2012
- Malorka	
Švýcarsko	1989
Turecko	1992, 1996, 2006, 2008, 2010, 2012
USA	1998, 2004
Velká Británie	1975, 1989, 1978, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012

č. 3 – **TEXT KASACÍ** (Převzato z knihy *Mezinárodní dudácké festivaly Strakonice od Josefa Režného a Ireny Veselé, c. d. s. 64.*)

Zástupce dudáků oslovuje starostu:

„Pane starosto tohoto slavného města Švandova, přicházejí k vám veselí dudáci, ne nijací vandráci.

Naši bratři kamarádi, domácí i přespolní, vás nechávají pozdravovat, a že by chtěli na vás něco požadovat.

Abyste tak dobrý byl a jim všem na zámku zítra zahrát a zatancovat dovolil.

Když nám pak dovolíte sebrat se, veselit se a spolu dobrou vůli mít, můžete se poděkování nás všech dudáků nadít.

Za všechny věrný kamarády dudáky vám ručíme rádi, že v poctivosti a dovednosti zachovají naše řády.

Item vás žádáme za povolení práva várečného k vaření toho dobrého pivečka strakonického, naším jménem Dudákem pojmenovaného.

A neomeškáte- li už teď jeho soudek na rynek vyvaliti a nám na zdraví všech dudáků i poctivých strakonických občanů dáti vypítí,

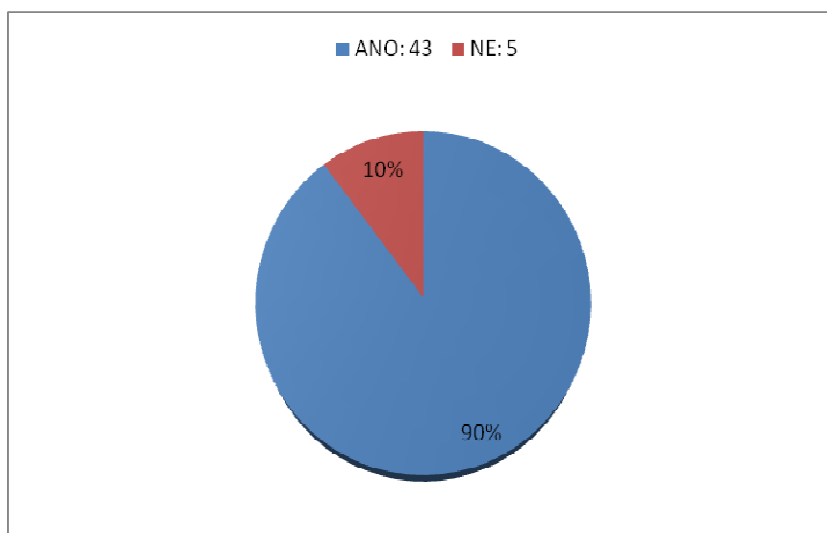
*rádi zvedneme korbele
a k další slávě vašeho města zahrajeme své kasací vesele.
Žádáme vás, pane starosto, abyste ke stvrzení svého povolení
přišel mezi nás a s námi si přátelsky připil.
A teď, bratři kamarádi, slavné kasací pro pana starostu
i všechny poctivé občany tohoto města.
Juch!!!“*

Starosta odpovídá:

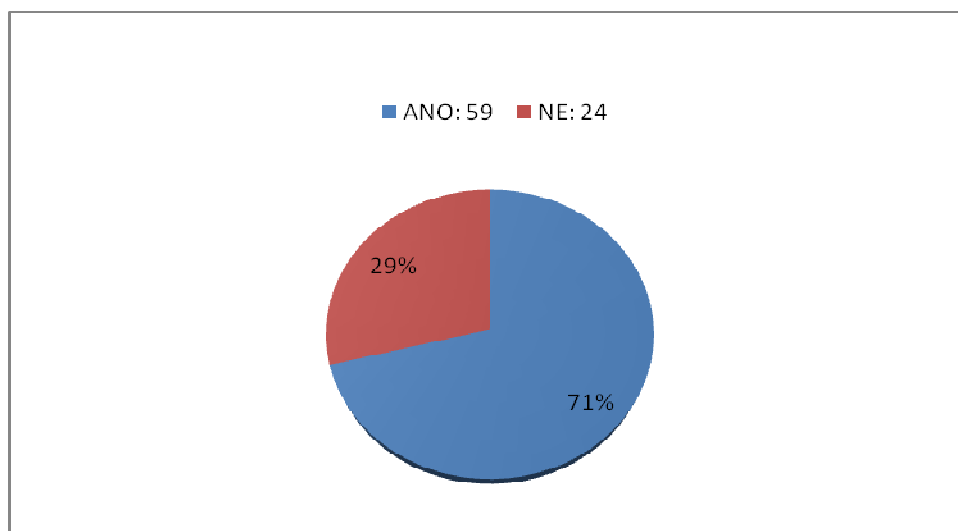
*„Děkuji vám, milí dudáci,
za vaše slavné kasací –
věřte, že stojíme si na slově,
jímž jsme vás na festival zvali,
a souhlas máte, abyste tu hráli
po celém městě i na hradním nádvoří,
však pozor dejte, ať se nezboří
náš staroslavný hrad,
až na své dudy započnete hrát.
Zdravím vás všechny, kdož jste dnes na hradě
v proslulém dudáckém městě Švandově,
a přeji hodně zdaru vašemu dudání,
zpívání, tancování i všemu konání.
Abyste na naše město v dobrém vzpomínali
a rádi se k nám vždy navraceli!
Šenkýři, nalej našeho dobrého
pivečka strakonického!
Připijme si na dobré přátelství!
Na zdraví!“*

12.2 Obrazová příloha

č. 1 – Setkal/a jste se někdy s pojmy folklór, folklórní festivaly?

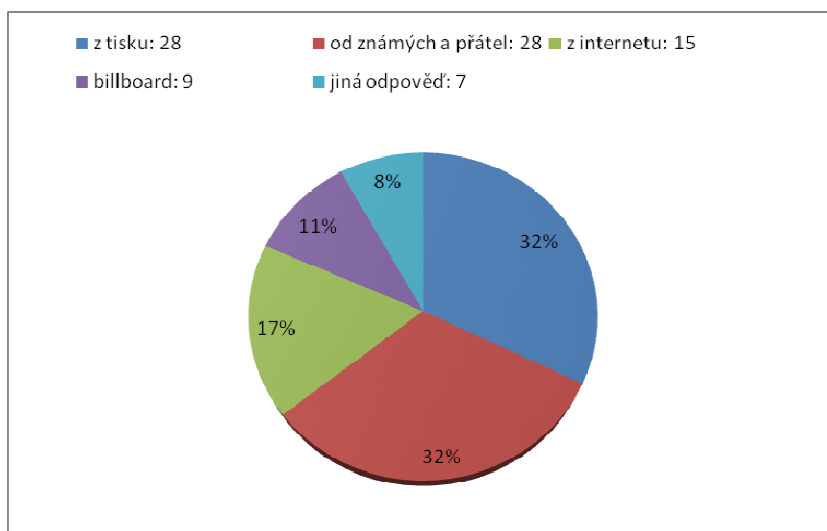

č. 2 – Slyšel/a jste někdy o Mezinárodním dudáckém festivalu ve Strakonících?

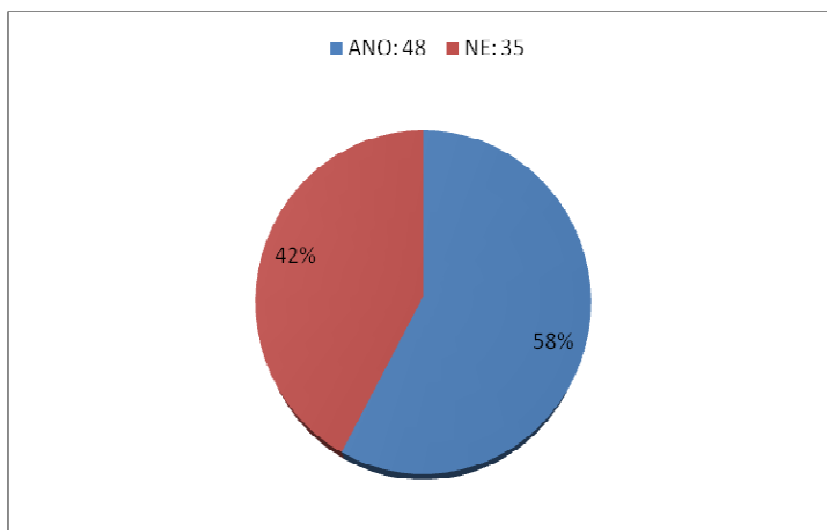

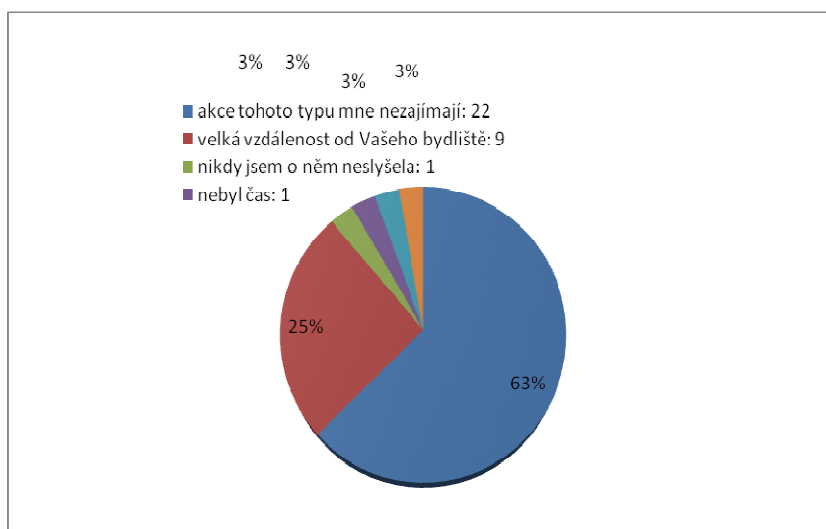
č. 3 – Jak jste se o něm dozvěděl/a?

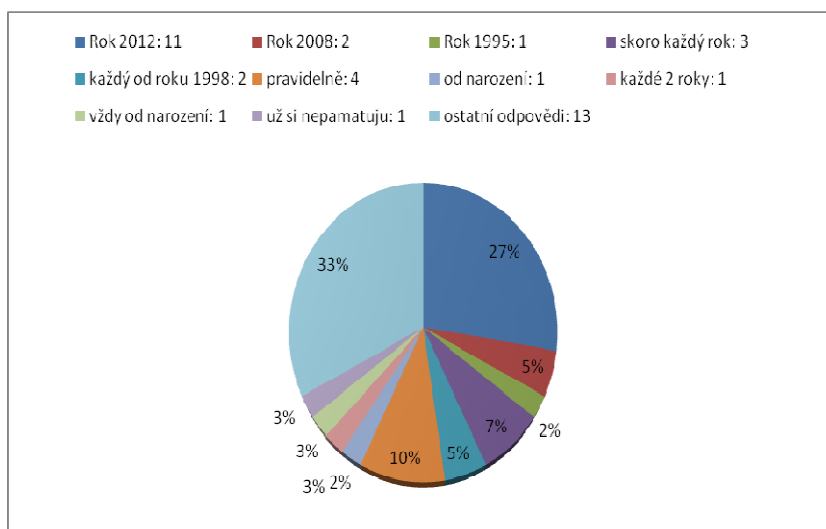
č. 4 – Navštívil/a jste někdy Mezinárodní dudácký festival?

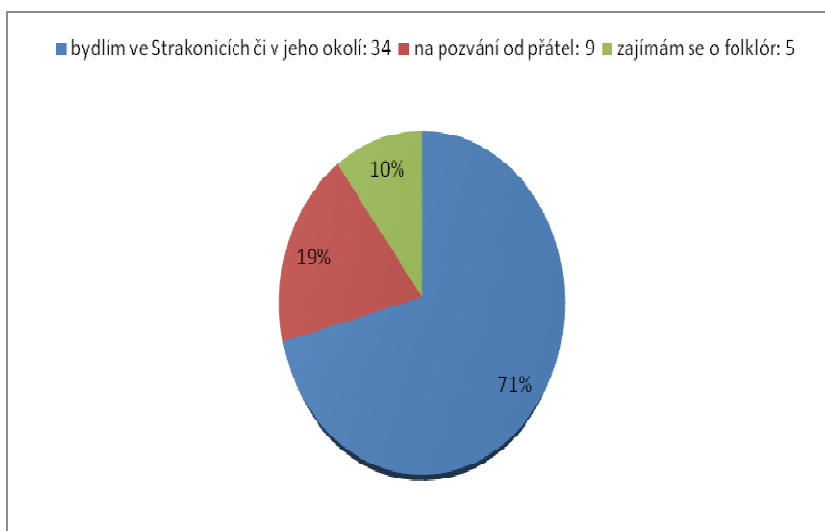
č. 5 – Proč jste Mezinárodní dudácký festival nenavštívil/a?

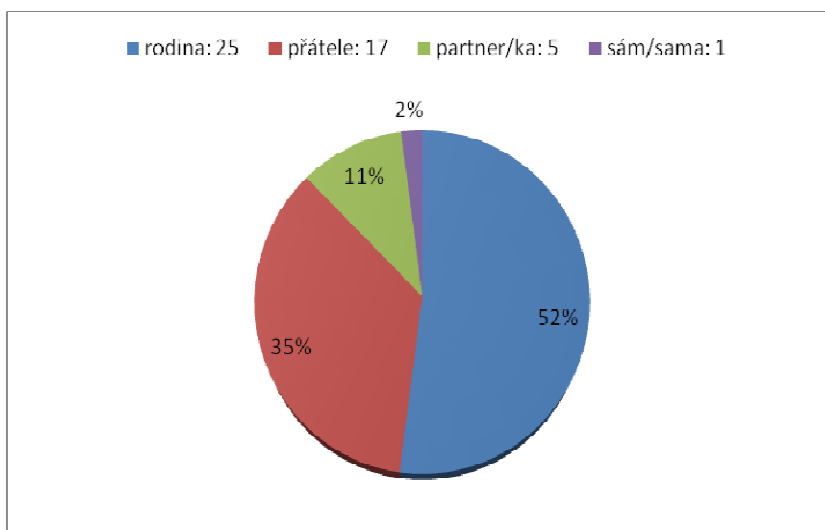
č. 6 – Pokud jste Mezinárodní dudácký festival navštívil/a, v jakém roce to bylo?

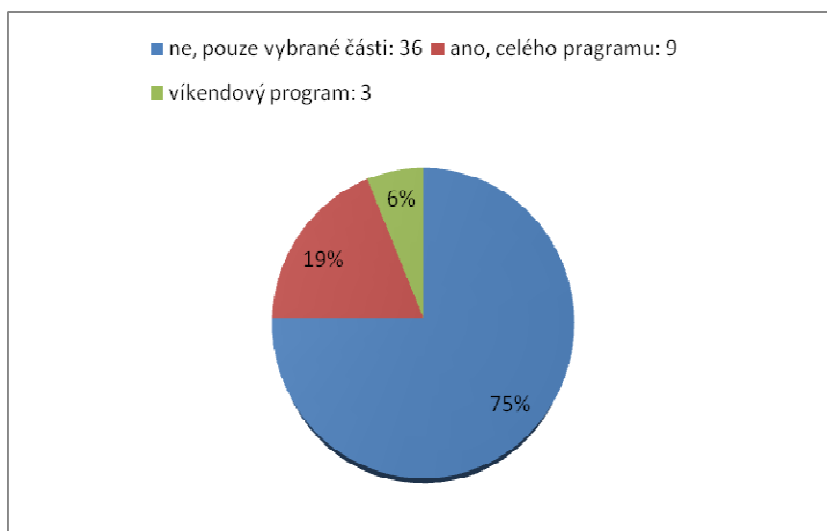
č. 7 – Z jakého důvodu jste MDF navštívil/a?

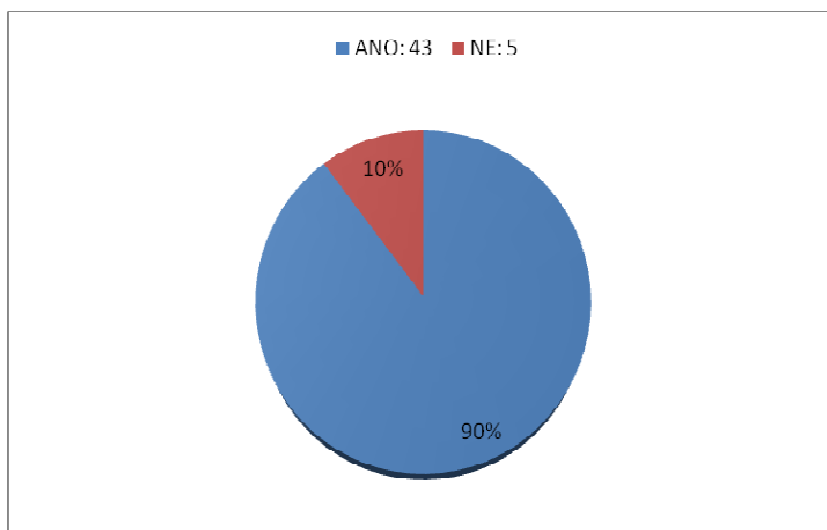
č. 8 – S kým jste MDF navštívil/a?

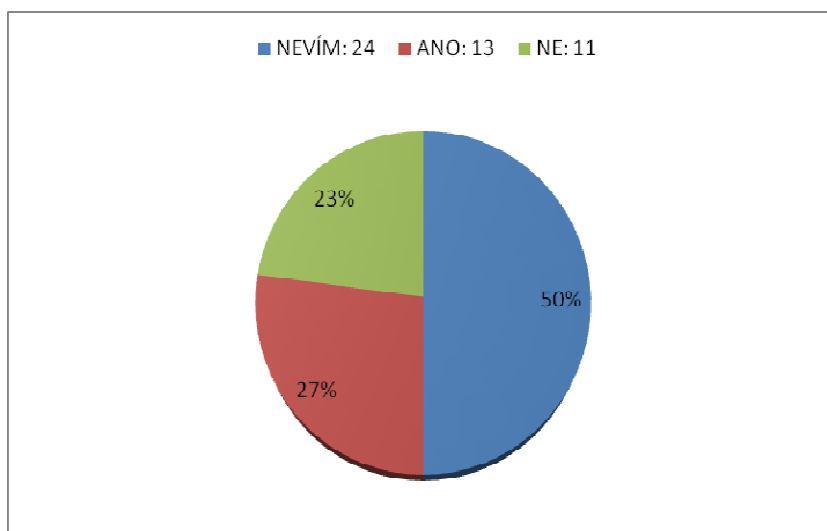
č. 9 – Účastnil/a jste se celého festivalového programu?

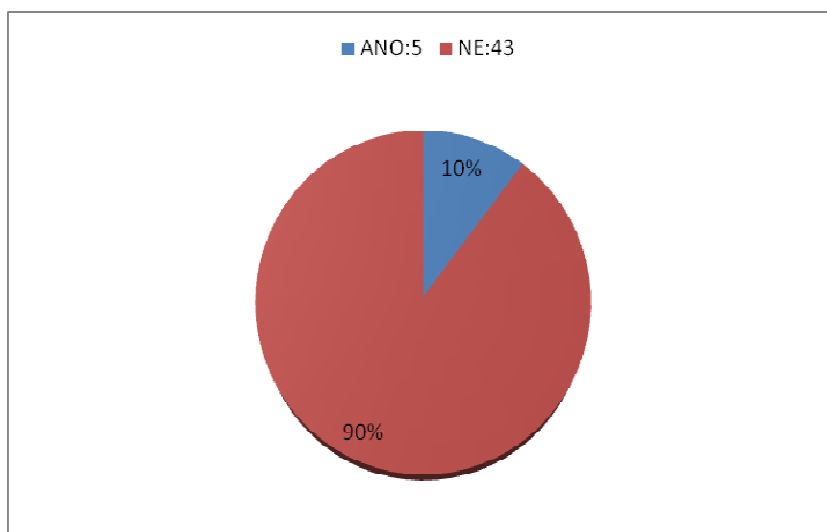
č. 10 – Líbil se Vám Mezinárodní dudácký festival a jeho program?

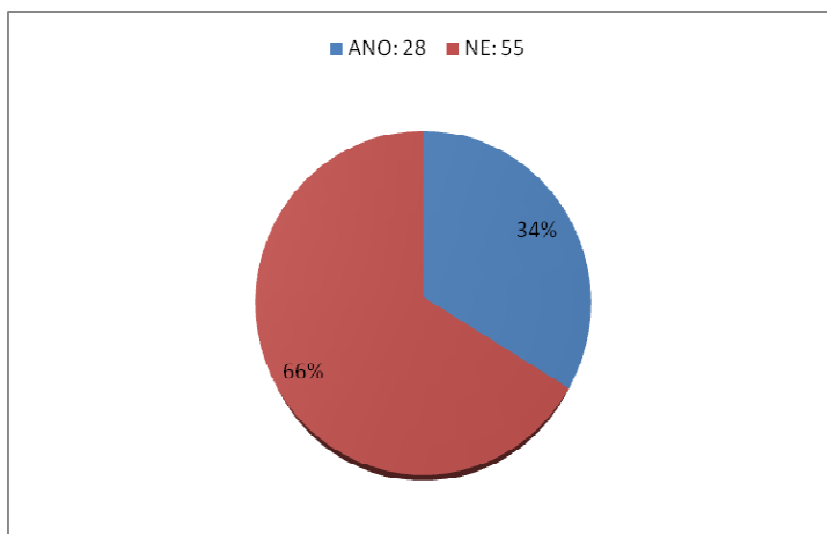
č. 11 – Vyhovovala Vám cena vstupenek?

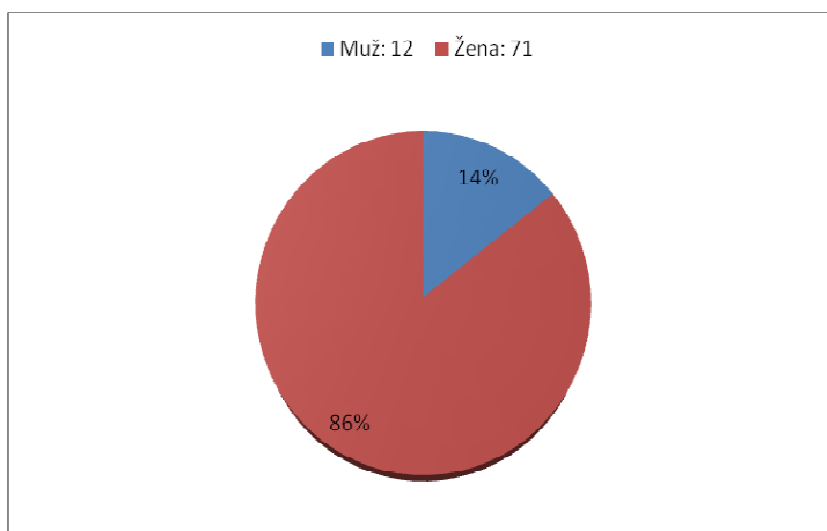
č. 12 – Navštívil/a jste i jiné akce spojené s dudáctvím, než je festival ve Strakonících?

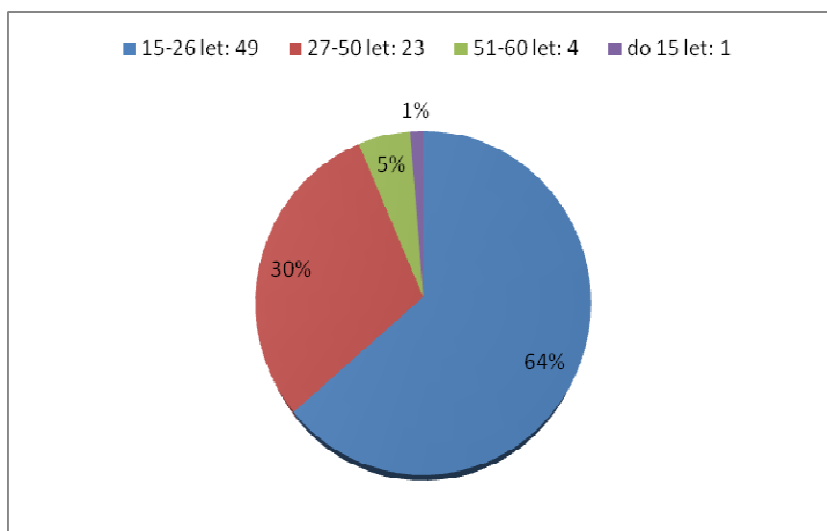
č. 13 – Znáte nějaké jiné folklórní festivaly či slavnosti v Jihočeském kraji?

č. 14 – Pohlaví:

č. 15 – Věk:

č. 16 – Strakonice (*Dostupné z <http://www.strakonice.eu/category/pamatky/hrad>*)

č. 17 – Nádvoří strakonického hradu, věž Rumpál-dějiště MDF

(*Dostupné z <http://www.strakonice.eu/category/pamatky/hrad>*)

č. 18 – Josef Režný (*Dostupné z <http://www.gajdosi.eu/2012/12/zemrel-josef-rezny/>*)

č. 19 – České dudy (*Dostupné z <http://www.histnastroje.gajdy.cz/zvetsene/cesg2.html>*)

č. 20 – Prácheňský soubor písní a tanců

(dostupné z <http://gajdy.cz/index.php?str=clanek&cislo=99>)

č. 21 – Strakonická dudácká muzika

(Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.czDudaci_2008_Strakonice)

č. 22 – Slovenští dudáci (Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.cz/Dudaci_2008_Strakonice)

č. 23 – Rakouští dudáci (Dostupné z <http://gajdy.cz/index.php?str=clanek&cislo=99>)

č. 24 - Bulharští dudáci (Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.czDudaci_2008_Strakonice)

č. 25 – Španělští dudáci (Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.czDudaci_2008_Strakonice)

č. 26 – dudáci z Velké Británie

(Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.czDudaci_2008_Strakonice)

č. 27 – dudáci ze Skotska – Neilston and District Pipe Band

(Dostupné z http://vlprochy.rajce.idnes.czDudaci_2008_Strakonice)

č. 28 – Holandští dudáci (Dostupné z <http://gajdy.cz/index.php?str=clanek&cislo=99>)

